

Administrația Română

Organul Asociației Generale a Notarilor Comunali din România

DIRECTOR: ISAC E. ISACU, NOTAR
REDACTOR: Dr. EMIL BOTIȘ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
TIMIȘOARA I, STR. 10 MAIU No. 3.
APARE LUNAR

Prezidiul Asociației Generale a Notarilor Comunali din România.

No. 83/1936.

CONVOCARE.

Convocăm pe Domnii membrii ai Consiliului de Administrație și Comisia cenzorilor la ședința, ce se va ține în BUCUREȘTI, localul Federației Funcționarilor Publici, Str. Brezoianu No. 29, în ziua de 20 OCTOMVRIE 1936, ora 10.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea ședinței, constatarea membrilor prezenți.
2. Cetirea și aprobarea sumarului ședinței din 25 Iulie 1936.
3. Raportul președintelui.
4. Raportul detaliat al casierului asupra situației fondului căminului și asupra carnetelor de cărămizi, eliberate Asociațiilor județene spre plasare, în baza ord. No. 9263 din 20 Febr. 1929 a Ministerului Sănătății și Ocrotirilor Sociale.
5. Redactarea, administrarea și situația financiară a revistei „Administrația Română”. Executarea hotărârei din 25 Iulie 1936 a Cons. de Adm.
6. Incasarea cotizațiilor și taxelor de membru.
7. Intocmirea inventarului asupra activului și pasivului Asociației, precum și a conturilor de gestiune pe anul 1935.
8. Intocmirea bugetului pe anul 1936.
9. Fixarea atitudinii față de alte Asociații profesionale și organe de publicitate.
10. Interpretarea art. 30 din statut, cu privire la exercitarea dreptului de vot, în adunările generale.
11. Participarea la ședințe cu vot consultativ a președinților organizațiilor județene.

12. Modificarea statutelor. Raportor Dl Simion Ursu, vice-preș. Asoc.

13. Cauze interne.

14. Comunicări și interpelări.

Dl casier este rugat a aduce cu sine tabloul compus pe județe, de rămășițele existente în taxe, cotizațiuni de membrii, pentru cămin și la fondul cărămizilor, abonamentelor la revistă, împreună cu toate conturile, actele justificative, rolurile, libelele de depunere și sumele aflătoare la dânsul. (Intreagă corespondență, arhivă a casieriei).

Dl redactor al revistei „Administrația Română”, este rugat a aduce cu sine registrul de intrare și ieșire împreună cu toată corespondența.

În urma dorinței exprimate de mai mulți președinți ai Filialelor județene de a conlucra la proiectul de modificare al statutelor și altele, toți acei Domni președinți, cari doresc a-și exprima părerea cu privire la modificarea statutelor, sunt rugați a lua parte la consfătuirea ce va avea loc concomitent cu ședința consiliului de administrație sus fixată.

Cu această ocazie Domnii președinți sunt invitați a aduce cu sine toate sumele incasate în contul taxelor, cotizațiilor, cămin, cărămizi și abonament la revistă.

Cheltuelile Dlor președinți, vor fi suportate de filialele respective.

București, 23 August 1936.

Președinte :
ss. GH. MILENCOVICI.

Secretar general :
ss. R. ARON.

O scrisoare a Dlui Prim Vice-Președinte Anton Panait către Filialele Asociației din Vechiul Regat și Basarabia.

No. 150. — 20 Iulie 1936.

Albești (Constanța).

Stimate Coleg și Domnule Președinte,

Reîntorcându-mă dela Consiliul de Administrație al Asociației Generale a Notarilor Comunală din România ținut la Boeșa-Montană (Caraș) și Timișoara, mă grăbesc a vă aduce la cunoștință cele ce urmează.

Deși ordinea de zi a ședinței nu a putut fi epuizată din cauza unor interveniri neprevăzute și nici în legătura cu interesele Asociației sau profesiei noastre, totuși am putut constata că dela ultima ședința din Mai a. c. se remarcă o deosebită activitate a conducerii, care se datorește în cea mai mare parte profundelor cunoștințe și activității neobositului Președinte, **DI Gh. Milencovici**, care nu cunoaște nici un fel de obstacol pentru promovarea intereselor noastre profesionale. Ceva mai mult; cu deosebită satisfacție din parte-mi am putut constata că interesul cel mare ce l'a depus și i-l depune Președintele nostru este acela pentru întregirea drepturilor notarilor din Vechiul Regat și Basarabia răpite prin ultima leguire și diferite dispozițiuni administrative. Pot deci a vă afirma că dela fuziunea noastră cu Ardealul este unicul Președinte care promite ocuparea în mod serios și în toate ocaziile de sprijinirea intereselor și drepturilor notarilor din Vechiul Regat cu drepturi câștigate pentru ca aceștia să fie pe aceeași treaptă de egalitate, atât la datorii cât și la drepturi, D-Sa spunând chiar, în plin Consiliu, că aceasta este o datorie și un ideal al său pe care eu ori-ce sacrificiu voește a-l împlini. Un început de dovada pentru convingerea D-vs. și a colegilor din Județ i-l puteți găsi și în cuprinsul revistei noastre „Administrația Română” începând cu No. 7 din Iulie 1936 și următorul, care s'a dispus, indiferent de abonament sau nu, să fi trimis în mod special tuturor D-lor Președinți de secțiuni Județene din Vechiul Regat și Basarabia, pentru care am și depus tabloul de Județele constituite și cele în perspectivă de constituire.

La propunerea Dlui Președinte și după explicația dată în urma contactul ce D-Sa a luat cu diferite foruri competente, s'a hotărât introducerea unei

acțiuni în Casație pentru unul sau doua cazuri concrete spre a se obține declararea art. 132 din Legea Administrativă ca neconstituțional, întrucât răpește unele drepturi câștigate, ca apoi după pronunțarea Casației în Secțiuni Unite să se intervină pentru modificarea sus menționatului articol. Aceasta întrucât Corpurile leguitoare și-au spus cuvântul și deci aceasta a rămas unica cale de urmat. Vă rog ca fiecare din D-vs. Președinți de secțiuni, să înaintați câte o adresă de aderare direct Dlui Președinte **Gheorghe Milencovici Boeșa-Montană (Județul Caraș)**, vizând chiar numele unui sau mai mulți colegi cu drepturi câștigate și cu dispensă de studii conform L. S. F. P.

Vă rog a lua cunoștință că în curând se va ține un nou Consiliu de Administrație în București, când se va hotărî data adunării generale pentru modificarea statutului, alegerea membrilor din Consiliu de conducere — din care vor face parte și Președinți secțiunilor Județene și un reprezentant pe regiuni, — rămânând ca în propriul Domniei-Voastre interes și al Colegilor din Județ să activați și să stăruiti de a fi la curent cu taxele, luând măsuri de a se trimite reținerile făcute cât mai urgent caseriei generale a Asoc. Generale pentru ca să puteți lua parte la debateri cu toate drepturile statutare.

De asemenea vă rog ca ori ce cerere și intervenire față de centru să mi-o trimiteți mie direct la Albești Jud. Constanța, pentru vizare, soluționare și cât mai urgenta satisfacție după caz, întrucât în comitetul restrâns delegat de Consiliu am mandatul de avizare pentru Vechiul Regat și Basarabia, iar între subsemnatul și Președintele Asoc. există strânse raporturi de unitate în vederi.

Cu toate dragostea colegială.

ss. **ANTON PANAIT,**

Prim vicepreședinte al Asoc. Gen. a Notarilor
Comunali din România.

Dreptate! și pentru cei mici . . .

Acesta îmi este gândul, urmărind acțiunea colegilor din Vechiul Regat și Basarabia, pentru redobândirea drepturilor lor. O acțiune dreaptă, atât din punct de vedere legal, cât și din punct de vedere moral.

Dreptatea acțiunii lor din punct de vedere legal, va fi dovedită prin acțiunea ce va înainta Asociația noastră, urmărită cu toată simpatia de către toți notarii din țară, în fața Justiției Țării.

Dreptatea morală a revendicărilor lor apare și mai mult, din chiar dispozițiile actualei Legi administrative, care frustrând pe notari de drepturi, a acordat aceleași drepturi pretorilor. Astfel, până când prin dispozițiile art. 125 al legii „pretorii aflați astăzi în funcțiune, sunt declarați stabili și li se vor aplica toate dispozițiunile prezentei legi” cu singura excepție a inamovibilității, care nu se acordă decât celor titrați, sau având titlul de licență în științele de stat, absolvenți ai școlii de documentare și științe administrative sau nu sunt proveniți din ofițeri activi, în același timp, notarii, „cari nu întrunesc condițiunile din art. 132 cel puțin, vor fi îndepărtați pur și simplu din serviciu, iar celor care îndeplinesc condițiunile din acest articol și nu au cel puțin 6 clase de liceu sau echivalentul lor, nu li se acordă gradații”.

Câte condiții și câte nedreptăți !

Pretorii conform art. 120 indiferent de titlul de studii, care poate fi chiar și mai inferior decât cel prevăzut de art. 132 pentru notarii, se vor bucura de drepturi egale în ce privește salarizarea și dreptul la gradații, menținându-se în funcțiune.

Notarii găsiți în funcțiune dacă nu întrunesc anumite condițiuni prevăzute de lege, vor fi dați afară din serviciu, sau dacă mai îndeplinesc anumite condiții, sunt menținuți fără drepturi la gradații.

Care e baza morală a unor asemenea dispoziții ?

Ce a îndemnat pe legiuitor a aduce această nedreptățire corpului notarial ?

Fără îndoială în vremurile de curând trecute, în lipsa de notari cu absolvențe și titluri mai înalte, au fost numiți în funcțiunile de notari, oameni fără pregătire sau cu pregătire insuficientă, așa că s'au putut strecura și unele elemente mai puțin bune, cari însemnau o scădere a prestigiului administrației.

Aceste elemente însă, în decursul anilor, rând pe rând au fost nevoite a părăsi funcțiunea, dacă nu au fost îndepărtați din ea, pentru lipsa cunoștințelor necesare sau lipsă de activitate, așa că cei rămași acum în funcțiune chiar cu mai puțină pregătire, în decursul anilor și-au dobândit cunoștințele necesare, pentru buna conducere a serviciului.

Vremurile cari au urmat, au adus elemente cu pregătire temeinică de specialitate așa că răul provenit din aceste omisiuni a fost acoperit.

Considerații de moralitate, impun de asemenea ca acei oameni cari de ani de zile contribuț cu munca lor, la ordinea și gospodărirea comunelor, în anii turburi de după războiu, când totul era de refăcut și greutățile unui administrator și gospodar erau cu mult mai mari decât sunt astăzi, să nu fie acum înlăturați ca elemente nefolositoare.

Administrația comunelor a fost creată și menținută de acești oameni, și roadele aduse de munca multora din ei, poate face cinste oricărui absolvent și posesor de titluri universitare.

Categoria notarilor fără titluri, cu vechime, care s'a format printr'o îndelungată practică și cari s'au dovedit vrednici să ocupe de atâția ani locul cu cinste în administrația comunelor, pot vorbi în numele unui drept câștigat. UN DREPT DE VIAȚĂ ! care va trebui să se acorde și notarilor așa cum sa acordat acum pretorilor și în alte ocazii altor categorii de funcționari mai mari sau mai mici.

Ionel V. Vlad, notar.

Aplicărea legii administrative și Notarii Comunali.

— Câteva exemple de ilegalități. —

Dacă aparatul administrativ este incomplet sau complectat cu piese șubrede, aceasta se datorește faptului că nu s'au făcut nici până acum încadrările generale sau se fac cu elemente nepregătite — în litera legii — așa că valoarea de randament a legii administrative este diminuată și perfecționarea activității administrative anihilată.

Dacă într'o lege se strecoară unele defecte principiale, contradictorii cu aplicația pe teren, care nu pot fi îndreptate prin regulamentul legii, întrucât acesta nu poate modifica legea, decât numai o desvoltă și o explică, atunci se cere cel puțin o aplicație echifabilă a legii și respectul intențiunei legiuitorului.

Legea administrativă, conținând și legiferarea finanțelor locale, trebuia să aibă regulamentul ei întocmit — care dealtfel este început înaintea votărei legii administrative, dar încă n'a apărut. În această lege fiind încadrate organe administrative locale, urma să se execute bugetul și să se desfășoare în treaga activitate administrativă.

Organizarea aparatului administrativ reclamă aplicarea legii „stricto sensu”, pentru a înlătura ilegalitățile.

Ori, trebuie să constatăm cu regret că legea administrativă nu se aplică deloc, sau se aplică greșit, iar în ce privește numirile de pretori, secretari de plasă și notari favoritismul continuă să fie mai puternic decât textul legii. Iată câteva exemple :

1. Notari comunali cu delegație de pretor, dar fără stagiul legal, au fost numiți subprefecți.

2. S'au încadrat și se încadrează încă, pretorii fără titluri academice, în timp ce art. 127 retrogradează pe secretarul de plasă — subaternalul său, pentru că nu posedă deasemenea titlu academic. **Totuși** pretorii existenți se mențin, având studii eterogene ca : școala de agricultură și alte școli profesionale sau secundare inferioare, etc. și se încadrează în rândul celor titrați.

3. Se numesc de pretori, candidați cari n'au stagiul de 3 ani, sau dintre cei foști pretori cu delegație și cari nu îndeplinesc condițiunile legii.

4. Se retrogradează secretarii de plasă, pentru că în locul lor să fie numiți în mod direct, licențiați,

care nu au absolvit cursurile speciale dela Minister, așa cum cere aceasta art. 129 și care nu au pregătirea profesională recerută de art. 237 din lege, și simultan nu au nici cunoștințele necesare.

Ori, art. 127 spune clar și categoric, că secretarul de plasă se **recrutează dintre notari care îndeplinesc condițiunile art. 129, și acci aflați în funcțiune, având titluri academice.** Așa dar, de ce se calcă legea?

5. În mod legal, s'ar putea completa locurile de secretari de plasă, cu notarii care au făcut cursurile speciale la Minister — în mod obligator, precum și cu diplomații în documentare și științe administrative, științe de Stat și școli de notari — pentru aceștia făcându-se restricție numai pentru gradul de pretor, având tot dreptul de a deveni secretari de plasă. Notari diplomați în șt. administrative au cerut transferarea în posturi de secretari de plasă în conformitate cu art. 129 al. ult. și s'a pus rezoluție ministerială „se aprobă” pentru ca în urmă să se revină, propunându-se în loc elemente fără drepturi.

Intrebăm care-i cauză ? Legea asigură drepturile câștigate. De ce nu se explică legea ?

6. Dispozițiunea ministerială oprește orice transferare de notari. De ce atunci nu se respectă această dispoziție. Prefectura Ismail a făcut transferări, pe care Ministerul le-a anulat, iar notarii în cauză fiind deja mutați la distanțe mari, au rămas victime.

7. Deasemeni făcându-se vacanțe la unele comuni de centru, se avanjează în acest posturi elemente protejate. Ar fi de dorit să se adopte principiul ce se aplică la cler și corpul didactic, ca aceste locuri să fie declarate vacante și candidații să depună cereri de transferare sau numire, dându-se preferință celor cu mai multe drepturi.

8. După lege, numai diplomații în științe administrative au dreptul să fie numiți ca notari comunali, întrucât aceștia îndeplinesc condițiunile art. 129 și 237 având pregătirea profesională a Institutului Regal de științe administrative.

Licențiații în drept au nevoie să facă cursurile speciale dela Minister (art. 129), li se mai recere o pregătire profesională (art. 237) și numai după ace-

asta pot fi numiți în mod legal ca notari comunali, iar nici decum direct de secretari de plasă. Sunt candidați care îndeplinesc cerințele legii, să se recruteze organele administrative numai din aceste elemente. Jos protecția politică! Dacă nu vor ajunge cadrele existente să se organizeze cursurile speciale și să se dea pregătirea profesională, iar până atunci să se numească subnotarii.

9. Nu se respectă ordinul ministerial pentru îndemnizația notarului. Pentru un coleg, consiliul comunal a votat 1000 lei lunar, iar prefectura i-a tăiat 300 lei și i-a adăugat secretarului — membru al clubului politic, pentru a-i dubla drepturile față de colegii săi. Este o nedreptate!

S'au făcut memorii, cuprinzând aceste deziderate și s'au înaintat Județului, Asociației Generale a Notarilor, Asociației Secretarilor de plasă, Federației funcțion. publici și Asociației Diplomaților în științe administrative.

S'au primit ca rezultat adresele Asociației Generale a Notarilor care interesează atât de mult pe fiecare coleg și merită cu totodinsul să fie publicate în revistă (1).

Avem deci datoria să ne achităm cotizația anuală de 200 lei, pentru care s'a intervenit prin M. de Interne, iar Asociația Generală are obligația să lupte și pe mai departe pentru izbânda cauzei.

Președintele Asoc. Notarilor Cahul:

Vlad Mățișef.

(1)

Asociația Generală a Notarilor Comunali din România

No. 42/1936.

Dlul VLAD MĂTIȘEF

Președintele Asoc. Notarilor — Cahul.

La adresa Dvs. No. 52 din 16 Iulie 1936, avem onoare a vă aduce la cunoștință următoarele:

Sesizați fiind din partea mai multor colegi asupra multor neajunsuri cu privire la punerea în aplicare a legii administrative, în special încadrarea notarilor, declararea lor de stabili, numirea de secretari de plasă etc., am intervenit deja la data de 13 Iunie și 30 Iunie 1935 la Dl. Ministru Luca.

La aceste audiențe au fost prezenți și reprezentanții Asociației a Secretarilor de Plasă.

Dl. Ministru cu multă bunăvoință ne-a declarat că Dsa ca autor al actualei legi adm. își ține de datorie să-o și aplice întocmai.

Rezultatul acestor audiențe de altcând le-am publicat în ziare și revista noastră.

Dacă însă în unele locuri se vor numi oameni fără pregătirea necesară, aceasta se face din lipsă de oameni de pregătire.

În ce privește transferările de notari, vă rugăm să luați cunoștință de cele publicate în numărul ultim al revistei „Administrația Română”.

Pentru orientare în ce privește cheltuielile de transport ale notarilor vă rugăm a vă interesa la Prefectura Dvs. de felul cum s'a executat ord. circ. No. 14936 din 1935 și 18130 din 1935, prin care cheltuielile de transport ale notarului au fost fixate la maximum de 4000 lei lunar.

Vom continua de altfel a veghea cu atențiune la aplicarea strictă a legii aditive rugându-vă ca și în viitor să ne semnalati toate neajunsurile ce le întâmpinați.

Bocșa-Montană, 24 Iulie 1936.

Președinte (ss) **GH. MILENCOVICI.**

Secretar General **R. ARON.**

Asociația Generală a Notarilor Comunali din România

No. 45/28 Iulie 1936.

Dlul VLAD MĂTIȘEF

Președintele Asoc. Notarilor — Cahul.

La scrisoarea Dv. din 30 Iunie 1936 avem onoare a vă comunica următoarele:

Intervenind la onor. Minister de Interne, am primit asigurări că de fapt notarii comunali vor fi încadrați în raport cu pregătirea școlară și profesională ce are fiecare dintre noi, făcându-se deosebire între notari și alți funcționari dela care nu se cere pregătire profesională deosebită.

În ce privește acordarea gradatiilor pentru stagiul de vechime în funcțiune, cercetând textul regulamentului de aplicare a legii administrative, regulament ce va fi publicat în proximele zile, am constatat că o gradatie care pretinde o vechime de 5 ani, corespunde la o majorare de salar cu 25% din salarul brut.

Sumele cuvenite însă din aceste gradatii se vor putea achita cu începere dela 1 Aprilie 1937.

Intrucât am constatat ca prin art. 132 din legea adm. o mare parte dintre colegii din V. Regat și Basarabia sunt lezați în drepturile lor deja câștigate cu privire la gradatii, vom discuta în cons. de ad-tie și vom hotărî ca prin acțiune în contencios să declaram neconstituționalitatea acestui art. de lege.

Cu această ocaziune vă rugăm să aveți încredere în viitor dând din partea Dv. concursul moral și material necesar, asigurându-vă că din partea ns. vom face tot ce este posibil în interesul tagmei noastre.

Cu cele mai sincere urări de bine.

Președinte (ss) **GH. MILENCOVICI.**

Secretar General **R. ARON.**

Poziția diplomaților în științe administrative și licențiaților în științe de stat în actuala reformă administrativă.

Prin noua lege administrativă drepturile ce s'ar cuveni celor anume pregătiți pentru cariera funcționarească sunt nesocotite. Astfel diplomaților în științe administrative și licențiaților în științe de stat, nu li se recunosc drepturi de numire decât în funcțiunea de subnotar.

Și s'a dat dreptul de a fi numiți într'o funcțiune provizorie, cărei după cum prevăd dispoz. alin. III. al art. 133 din legea administrativă nu i se aplică nici statutul funcționarilor publici și pe care ar fi ocupat-o și fără să fi absolvit una din aceste școli, căci cred că toți absolvenții aveau ca studii la înscrierea în școală cel puțin ciclul inferior secundar.

Ba ceva mai mult și pentru ca subnotar, art. 132 punctele a) și b) citează în primele rânduri pe absolvenții cursului inferior secundar, școală normală, seminar, școli comerciale, de agricultură sau profesionale și tocmai în al treilea punct urmează absolvenții școlilor superioare de științe administrative și științe de stat.

Probabil că legiuitorul îi consideră pe aceștia din urmă pe o scară de inferioritate primilor și nu îmi pot explica din care cauză!

Chiar și notarilor sau secretarilor de plasă în funcțiune, absolvenți ai acestor școli, nu le se acordă decât stabilitate. Dreptul la gradații îl au numai cei cu cel puțin 6 clase de liceu sau echivalentul lor. Dar de stabilitatea acordată diplomaților în științe administrative și licențiaților în științe de stat se bucură pe lângă absolvenții cursului inferior secundar și foștii plutonieri, sergenți, furieri sau instructori! E lesne de observat dar câtă desconsiderare!

Pentru acei ce la data promulgării legei aveau diploma unei școli din cele menționate, articolul 129 alineatul ultim prevede că vor putea fi numiți în funcțiunea de notar, însă cu o restricție și anume că nu vor putea avansa la gradul de pretor, drept de care se bucură în mod exclusiv licențiații în drept și ai academiei comerciale, secția administrației publice. Deci și acestor li s'a acordat un drept limitat. Nu pot să-mi închipui de ce atâta desconsiderare a celor ce anume se pregătesc pentru cariera administrativă, față de licențiații universitari cari sunt favorizați. Nu pretind — și cred că sunt în asentimentul tuturor — ca aceștia să fie tratați, în ceia ce privește accesul în funcția publică pe picior de egalitate cu licențiații, însă nici felul de clasare nu e deloc împăciuitor.

Se știe că programul materiilor de studiu al Școlii superioare de științe administrative și Școlii superioare de științe de stat e, cu mici diferențe, acelaș ca al facultăților juridice și plus de aceasta se mai predau materii de tehnică activă și de perfec-

ționare în ramura administrației publice.

S'a dovedit că cei ce au absolvit una din aceste școli înarmați cu cunoștințe profesionale desăvârșite la ocuparea funcțiilor publice au devenit funcționari excelenți. La examenul de pretor candidații, care au terminat numai o școală din acestea au reușit mult mai bine decât licențiații în drept, ceia ce a afirmat la Cameră și Dl Deputat C. Zamfirescu cu ocazia discuțiilor la legea administrativă.

Dela 1871, dată când s'a fondat Școala superioară de științe de stat, toate legile administrative au recunoscut pe absolvenții acestei școli, la admiterea în funcțiuni, alături de licențiații universitari.

Astfel legea dela 1908 clasează în primul rând la numirea de subprefecți pe licențiații în drept și științe de stat, considerându-i ca administratori cl. I. Legea de unificare administrativă dela 1925 le menține dreptul de a fi numiți ca subprefecți, până la creierea unui învățământ administrativ superior.

Legea pentru organizarea administrației locale din 1929 prin art. 183. alin. II. art. 263 și 264 admite, ca licențiații în științe de stat să poată ocupa funcțiunile de inspectori județeni precum și acelea până la gradul de șef de birou inclusiv. Dar în afară de acestea mai sunt și alte legi în vigoare, care în ceia ce privește titlurile de studii cerute pentru admiterea în funcțiuni, clasează licența în științele de stat în rândul celor universitare.

Astfel legea pentru înființarea și organizarea Camerelor de muncă și al consiliului superior al muncii prin art. 23 pentru numirea în funcțiunea de secretari ai camerelor de muncă, legea pentru organizarea administrației poștelor prin art. 24 și 32 pentru numirea în gradul de oficiant cl. I. și cl. II. și legea pentru organizarea judecătorească relativă la numirea grefierilor și portărilor.

Îată însă că legea din 27 Martie 1936 vine să nesocotească aproape complet titlurile obținute cu atâta muncă și după atâtea eforturi de către cei special pregătiți pentru cariera administrativă.

Diplomații în științe administrative și licențiații în științe de stat sunt sistematic înlăturați dela numirea în funcțiile ce, potrivit gradului de cultură, li s'ar fi cuvenit și lor. Monopolul de favoruri e creat exclusiv pentru licențiații în drept și ai academiei comerciale.

Dar să sperăm că cel puțin prin regulamentul legei ce se va elabora în curând, posesorii acestor titluri vor fi admiși la numirea în serviciile administrației județene și comunale urbane într'un grad ceva mai mare celui ce parte din ei dețin.

Altenie Bostan, secretar comunal.

Nedumeriri și observații pe marginea

LEGI ADMINISTRATIVE.

În procedura de redactare și discuție a proiectului actualei „Legi administrative” s'a abandonat sistemul „legiferărilor grăbite dela sfârșitul sesiunilor”. Un an întreg proiectul a fost cercetat de diverse comisiuni și subcomisiuni compuse din teoreticieni de seamă și reprezentanții diferitelor funcțiuni administrative, însărcinate cu aplicarea legii.

Dezbaterilor din corpurile legiuitoare, le-au premers vaste discuții, în comisiunile Camerei și Senatului și banca ministerială a admis modificări importante chiar și în dezbaterile dela Cameră și Senat.

Cu toate acestea, sau poate chiar datorită deselor modificări, s'au strecurat în textul legii dispozițiuni criticabile din punct de vedere al constituționalității, și mai ales din punctul de vedere al laconismului exagerat.

În cele de mai jos vom semnala nedumeririle noastre cu privire la anumite dispozițiuni ale legii, cu intențiunea ca, fie prin discuțiunile ce vor provoca, fie prin sesizarea celor în drept, să se ajungă la precizări și la o aplicare cât mai sinceră și uniformă, în interesul general al administrației.

1. **Membrii comunei.** (art. 4). Din textul legii rezultă că membrii ai comunei sunt și cetățenii streini, deoarece între condițiunile dobândirii calității de membru nu se cere și aceea a „cetățeniei” așa cum cerea în mod precis legea din 1929. Un ordin al Ministerului precizează că „cetățenii streini care stau în țară pe baza unui pașaport și a unui bilet de liberă petrecere nu pot fi considerați ca membri”. Această dispoziție va trebui precizată prin Regulamentul legii pentru a nu se da loc la interpretări diferite „după textul legii” și după „ordinul Ministerului”.

2. **Alegători.** (art. 5.) În punctul a) se prevede condițiunea pentru dobândirea dreptului de alegător de către femei, a posesării „Certificatului de absolvire al ciclului inferior secundar, normal sau profesional”. În Ardeal au existat așa numitele școli „civile”, cari după organizația școlară din timpul lor nu erau echivalente cursului inferior secundar, deoarece pentru a te înscrie în cursul superior secundar având la bază absolvența acestor „școli civile” în care nu se preda latina, trebuia să dai un examen de diferență. Alături legea actuală cât și legea din 1929 nu precizează dacă absolvențele acestor școli au sau nu

dreptul de alegător. La discuția pe articole a legii s'a respins amendamentul propus, pentru recunoașterea dreptului de alegător a acestora.

3. Alin. e) al aceluiași articol vorbește de „societățile române” fără a preciza că sensul cuvântului privește naționalitatea sau cetățenia. În dezbaterile dela Cameră Dl D. Iuca Subsecretar de Stat la Ministerul de Interne a precizat că sensul cuvântului „român” privește cetățenia.

4. Se ridică apoi obiecțiunea neconstituționalității privitor la acordarea dreptului de alegător pentru femei prin dispozițiunile acestei legi. Constituția noastră din 1923, prin art. 6, alin. 2 prevede că, **legi speciale votate cu majoritate de două treimi** vor determina condițiunile sub care femeile pot avea exercițiul drepturilor politice. Ori, se spune: legea administrativă actuală prin textul art. 252 a abrogat în întregime legea din 1929, care acordase pentru prima oară dreptul de alegător femeilor cu majoritatea cerută de constituțiune, iar legea actuală acordând din nou acest drept ar fi trebuit votată tot cu majoritatea de 2/3.

5. O altă nedumerire însemnată produce alin. c) al articolului de mai sus, în care se vorbește de **cazurile de incapacitate și nedemnitățe**. Nicăierea în lege nu se vorbește de cazurile de incapacitate, prevăzute de legea electorală, și cuprinse în textul tuturor legilor administrative de până acum.

Caz de incompatibilitate prevăzut de legea electorală este al „militarilor în activitate” cari nu pot fi alegători și aleși. Art. 11 al legii administrative cuprinde dispoziția incompatibilității militarilor activi cu mandatul de consilier comunal sau județean, însă dreptul de alegător nu este oprit prin nici o dispoziție. Presupunerea că prin dispoziția art. 21 din legea administrativă, în care se spune că dispozițiunile legii electorale se vor aplica și la alegerile administrative, legiuitorul ar menține și pentru alegerile administrative cazul de incompatibilitate al militarilor activi prevăzut de art. 28 al legii electorale, nu poate sta, deoarece art. 21 se referă numai la operațiunile electorale, și în acest caz ar fi trebuit omis și textul din art. 11, punct. b) prin care se interzice dreptul de a fi aleși, militarilor activi, cari

nefiind alegători nu puteau fi nici aleși. Se dă astfel loc la interpretarea că militarii activi pot fi alegători acordându-se prin aceasta dreptul de alegător, neacordat până acum de nici o lege.

Pentru curmarea oricărei nedumeriri este necesar: sau modificarea textului, sau dispoziția de a se înscrie în listele electorale administrative militarii în activitate, deoarece aceasta nu s'a făcut.

6. **Eligibili.** (art. 11). Intre alegătorii ce nu pot fi aleși sunt trecuți la punctul d). „Funcționarii Statului, județelor și comunelor în afară de profesorii, medicii definitiv și cântăreții bisericești”.

Rezultă din aceste dispozițiuni că, „preoții și învățătorii”, nu pot fi aleși în consiliile comunale și județene. Atât învățătorii cât și preoții sunt funcționari de Stat. Calitatea de funcționari de stat a învățătorilor nu poate fi pusă în discuție, iar în ce privește situația preoților, faptul că ei nu sunt numiți de Stat, că nu primesc salariul direct dela Stat și că nu depun jurământul prevăzut de art. 6 din Statutul funcționarilor, nu poate fi o dovadă că nu sunt funcționari de Stat, deoarece art. 1 din Statutul funcționarilor publici dispune că, sunt funcționari publici cetățenii români, fără deosebire de sex, cari îndeplinesc un serviciu public permanent, (civil sau eclesiastic) la Stat, județ sau comună. Rezultă din acest text că preoții prin faptul că primesc salariu dela Stat sunt salariații acestuia și sunt considerați ca funcționari publici. In acest sens a hotărât Curtea de Casație III. No. 1198 din 24 Sept. 1931.

Se pune deci problema care e situația consiliilor comunale și județene în compunerea cărora, cum poate fi mai ales cazul la județe, majoritatea membrilor aleși sunt preoți și învățători. Urmând ca aceștia să fie invalidați consiliile se vor descompleta, necesitând astfel alegeri noi, la un mare număr de județe.

7. Dispozițiunile art. 54 care enumeră cazurile când consilierii aleși pot fi invalidați nu prevede între cazurile de invalidare și cazul incompatibilității prevăzut de art. 11 și de legea electorală. De aci rezultă că un funcționar deși neeligibil conform art. 11, punct. d), dacă a fost ales nu poate fi invalidat. In acest caz dispozițiunile art. 11, punct. a)-e) ar fi cu totul inutile, deoarece conform art. 15 listele de candidaturi sunt valabile și dacă conțin alegători neeligibili, adică din cei prevăzuți în art. 11, punct a)-e), întrucât judecătorul poate respinge lista numai dacă nu conține numărul total al candidaților sau conține candidați care nu figurează în listele electorale, sau care figurează și pe alte liste de candidaturi depuse anterior. Urmează deci că faptul că pe lista candidaților figurează persoane intrând în cazurile de incompatibilitate, nedemnitare sau incapacitate prevăzute de art. 5 și 11 din lege nu poate avea ca

urmare anularea listei, deci aceștia pot fi aleși și dacă ținem seamă de dispozițiunile art. 54, ei nu pot fi invalidați decât dacă sunt în vreunul din cazurile prevăzute de acel articol.

Nu credem că aceasta ar fi fost intențiunea legiuitorului de a admite funcționarea ca membrii în consiliile comunale și județene a persoanelor neeligibili: „funcționari, debitantși de beuturi, monahi sau a acelorora cari eventual și-au pierdut chiar dreptul de alegător (incapabili, deveniți după obținerea dreptului de alegător), etc., și prin urmare preoții și învățătorii aleși în consiliile județene și comunale urmează a fi invalidați descomplectându-se astfel mare parte a consiliilor județene și provocându-se noui alegere.

In acest sens a făcut declarație la dezbaterile dela Cameră (M. O. No. 34 din 3 Martie 1936) Dl Subsecretar de Stat D. Iuca: „De altfel, Dle Scridon, eu vă spun că toată lumea poate candida la alegeri: și cel care scrie, și cel care nu știe, și cel care are vârsta de 25 de ani, și cel care nu are. Rămâne însă ca, după alegeri, Consiliul respectiv să verifice la validări cazurile de incapacitate și nedemnitare.

De fapt candidatura este deschisă și condamnatului, rămâne însă ca pe urmă Consiliul să invalideze candidatul ales și care n'ar îndeplini condițiunile prevăzute de lege.

Așa încât aceste condițiuni nu se pot verifica de către magistrați, . . . , că magistrații nu vor verifica nici știința de carte. Nici un judecător, care primește candidaturile, nu va fi profesor de examinare pentru candidați, precum nici puterea executivă nu va su-pune pe aleși la o asemenea examinare; consiliul însuși va fi acela care îl va găsi nedemn sau incapabil de a sta în sânul său, prin faptul că nu întrunește toate condițiunile înscrise astăzi în lege”.

Date fiind cele de mai sus nu înțelegem rostul dispozițiunilor art. 54, care enunță, că membrii aleși pot fi invalidați numai în anumite cazuri înșirate acolo și nu în toate cazurile de incapacitate, nedemnitare și în compatibilitate prevăzute de lege.

Din redactarea textului alin 2 al art. 11 s'ar putea presupune că pentru alegătorii înscriși pe listele municipiilor și comunelor suburbane precum și orașelor de reședință, nu se cere condițiunea științei de carte și vârstei de 25 ani impliniți, din alin. 1 al art., ori, din dezbaterile dela Cameră M. O. No. 34/1936 rezultă, că și pentru aceștia se cer aceleași condițiuni de eligibilitate ca și pentru toți ceilalți alegători.

8. Art. 17. — Nu se precizează cine aflișează rezultatul alegerii la primărie ?

9. Art. 55. — Consilierii de drept nu sunt supuși alidării. Ce se face în cazul când organul tutelar nu idică mandatul membrului de drept în legătură de

rudenie, în gradul prevăzut de art. 56 cu un consilier ales ?

10. **Durata mandatului supleanților** (art. 59). Legea nu precizează, însă din debaterile dela Camera a rezultat că interpretarea ce trebuie să se dea este : **mandatul supleantului expiră atunci când ar fi expirat mandatul consilierului în locul căruia a intrat.**

11. **Funcționarii comunelor rurale** (art. 61, alin. a) și art. 141). **Acestei categorii de funcționari legea le menține un regim parcă mai vitreg decât cel de până acum.** Munca lor neobosită, contribuția lor importantă în administrația comunelor rurale e răsplătită cu „**punerea lor în afară de lege**”. Art. 141, după ce în alin. 1 dispune că funcțiunile, atribuțiunile și condițiunile de numire, precum și dreptul la gradată funcționarilor administrațiilor locale, necuprinși în această lege, se vor stabili pe cale de regulament și în condițiunile legii pentru statutul funcționarilor publici etc., prin alin. ultim îngroapă orice nădejde în mai bine pentru acești funcționari, dispunând că : **dispozițiunile acestui articol nu se aplică comunelor rurale, serviciile lor stabilindu-se după mijloacele bugetare de fiecare consiliu, cu aprobarea organului tutelar. Prin aceasta soarta lor rămâne la discreția tuturor, fără drepturi, și numai cu datorii.**

Nu se precizează apoi **cine și cum se face numirea acestora, atunci când sunt susținuți de comitele unei circumscripții notariale, cum sunt actualii impiegați de pe lângă notariate, și actualii subnotari.** Legea din 1929 prin art. 58 în cazuri asemănătoare prevedea formarea unei comisii, care avea dreptul de a recomanda 3 candidați, dintre cari delegația consiliului județean numea unul. Tot așa se proceda atunci când notarul era numit de consiliu și comunele din circumscripției nu cădeau de acord asupra persoanei (art. 178, alin. 3).

După textul actualei legi cum se va face numirea ? Fiecare primar în parte, sau întruniți cu majoritate de voturi ?

12. **Autorizațiile de construcții în comunele rurale** (art. 61, alin. și art. 156). La eliberarea autorizațiilor de construcții se cere avizul conform al Serviciului tehnic. Legea nu lămurește care serviciu va ține locul serviciului tehnic în comunele cari nu au serviciu propriu. Serviciul tehnic județean nu va putea rezolva în timp util cererile de autorizații, date fiind numărul mare al comunelor dintr'un județ, din care motiv vor spori și mai mult construcțiile fără autorizații.

Până când art. 156 prevede sancțiuni contra proprietarilor urbani ce construiesc fără autorizații, **pentru proprietarii rurali, unde ar fi mai mult de lipsă constrângerea unei sancțiuni precise, nu se**

prevede în lege nici o sancțiune, întrucât alin. 3 prevede pentru proprietarii care construiesc fără autorizații o amendă de trei ori taxele pentru autorizație, ori în comunele rurale conform Tabloului taxelor comunale anexat la lege punct. 21 și următorii nu se pot înființa asemenea taxe. Care va fi atunci amenda ce se poate aplica în comunele rurale ?

13. **Reprezentarea comunei în justiție** (art. 61, alin. i). Cine reprezintă comuna în justiție în cazul când însuși **primarul ar fi în proces cu comuna,** deoarece conform art. 30 ajutorul de primar poate îndeplini numai atribuțiunile ce i se vor delega de primar și în lipsa lui îl înlocuiește în toate atribuțiunile ?

Procesele verbale ale ședințelor consiliilor (art. 136). Legea nu precizează cum se va face **publicarea hotărârilor,** și nici cum se va face **verificarea proceselor verbale.** În ce privește comunicarea și publicarea deciziunilor, legea îndrumă la un Regulament de administrație publică (art. 160, alin. ultim), însă până atunci nici o dispoziție nu a statorit o normă de procedare, lăsându-se la aprecierea organelor locale, ceea ce are ca rezultat o procedură variată dela comună la comună.

14. **Suspendarea și revocarea primarului** (art. 163-165). Nicăirea în lege nu se vorbește de dreptul consiliilor de a suspenda sau revoca pe primar. Nu au acestea dreptul de a suspenda și revoca pe primar ? Legea din 1929 nu numai acorda acest drept ci și reglementa procedura îndepărtării în amănunte (art. 163-170).

Nu se precizează apoi dacă **suspendarea sau revocarea primarului are ca urmare și pierderea calității de membru al consiliului și dacă el mai poate fi sau nu reales ?**

Legea nu vorbește nici despre **demisiunea primarului.** Poate demisiona și cine îi primește demisiunea ?

15. **Asocierea comunelor** (169-170). Legea e de un laconism cu totul exagerat așa că fără alte dispoziții lămuritoare, și de complectare a textului legii, asocierile nu se pot realiza. Cine e președinte asociației ? Funcționarea asociației și organelor ei, contribuția unităților asociate, sunt tot atâtea chestiuni neprecizate și fără de cari dispozițiile legii nu pot fi aplicate cu folos.

16. **Adiționale suplimentare** (art. 186). Legea nu precizează dată când pot fi înființate adiționalele suplimentare. Aceasta având aceleași caracter ca și adiționalele prevăzute de Legea contribuțiilor directe, ele vor trebui înființate la începutul anului și se vor comunica Administrațiilor de constatare până la finele lunii Aprilie, conform art. 70 din suscitata lege.

Nu se fixează prin textul acestei legi un plafon pentru adăvionalele suplimentare, așa cum a fost fixat în legiurile de până acum și cum sa fixat prin alin. 2 pentru municipiul Buerurești. Din textul art. 186 rezultă că adăvionalele suplimentare sunt nelimitate. Această dispoziție este combătută susținându-se că e **neconstituțională**. Art. 111 din constituție dispune „Orice sarcină sau impozit județean sau comunal nu se poate așeza decât cu învoirea consiliilor județene sau comunale în limitele stabilite prin lege”. În dispozițiunile art. 186 neprevăzându-se o limită pentru aceste cote suplimentare, se va putea declara neconstituționalitatea, așa cum sa întâmplat cu dispoziția art. 58, lit. j. din Legea drumurilor, care înființa adăvionalele de drum fără să stabilească un plafon reprezentând maximul lor. Dispoziția această din legea drumurilor a fost declarată din acest motiv neconstituțională prin deciziunile Inaltei Curții de Casație cu No. 37 din 22 Octombree 1931 și No. 4 din 28 Ianuarie 1932. (Pandectele săptămânale 1932, paginile 8 și 393.)

Ordinul Ministerului care limitează cota acestor adăvionale suplimentare, nu scutesc textul legii de

acest defect, și la un moment dat comunele pot fi puse în situația de a rămâne cu bugetele dezechilibrate, declarându-se acest text neconstituțional, și contribuabilii vor contesta legalitatea impunerilor.

Aceste cote formând pentru majoritatea comunelor unul dintre cele mai importante venituri, va trebui ca pe cale legală să se reglementeze în cadru constituțional acest articol, în așa fel ca să se asigure comunelor venituri suficiente față de nevoilor zi de zi sporite.

Fără îndoială **actuală lege administrativă însemnează un real progres** față de toate legiurile de până acum în ceea ce privește administrația locală și toc mai din acest motiv, pentru ai asigura o cât mai mare **stabilitate, și o aplicare cât mai sinceră și în cadrele intențiunilor legiuitorului** se cade ca prin colaborarea tuturor acelorora însărcinați cu aplicarea ei să se îndrepte eventualele erori strecurate în textul ei, și să se lămurească dispozițiunile ce pot da loc la **interpretări diferite, realizând astfel o transformare a administrației locale într'un organism viu și constructiv.**

Ionel V. Vlad, notar.

Nulitatea actelor în noua lege administrativă.

De : Vasile V. Cutoiu, Doctor în Drept.

Importanta materie a nulității actelor cuprinde o serie de inovațiuni în noua lege administrativă.

La fiecare pas se prezintă ocaziuni de anulare.

Înainte de a intra în dispozițiunile pozitive ale legii îmi voi permite — în limita spațiului disponibil — să fac o categorisire a actelor lovite de vreun viciu.

Un principiu general și absolut este că **orice act public** trebuie să fie elaborat cu respectarea tuturor formelor legale. Corolarul acestui principiu este că actele administrative trebuie să fie elaborate, întocmit legal; cu respectul normelor juridice și legale. Subliniez: a) juridice și b) legale. Căci sunt atâtea și atâtea norme (reguli) juridice și totuși nu legale — cel puțin în prezent și în aparență — cari desigur vor deveni realități legale în viitor prin legiferarea lor. Și invers: câte legi — cu mai multă sau mai puțină importanță — sunt elaborate în crasă contrazicere cu cele mai elementare norme juridice! Prin urmare corect, precis: orice act administrativ trebuie să fie întocmit, elaborat, cu respectul **normelor juridice și legale**.

Cum am amintit mai sus, la fiecare pas se găsește însă ocaziuni de anulare. Cu alte cuvinte se poate

foarte ușor întâmpla, ca agenții administrativi să întocmească acte neregulate, neconforme cu legea, violând-o, fie pe vreo chestiune de principii, fie pe o chestiune de formă. În noianul destul de haotic al actelor din timpurile prin cari trecem, ușor se pot strecura motive de anulare sau reformare a vreunui act sau deliberațiuni. Or, principial, toate actele într'un Stat trebuie să fie redactate strict în cadrele legii. Ergo: Orice act sau fapt derogator legii urmează să fie sancționat scurt și lapidar prin **nulitatea ipso jure a lui**. Acesta este principiuul de bază.

Cât privește categoriile actelor viciate, acestea sunt :

a) **Acte inexistente**, cu alte cuvinte acte cari n'au nevoie de nici o constatare spre a fi înlăturate ;

b) **Acte nule de drept**, cari există cu oarecare aparență legală, însă sunt lovite de vicii esențiale cari fac ca nulitatea lor să poată fi pronunțată într'un termen stabilit de lege.

c) **Acte anulabile**, cari sunt lovite de vicii neesențiale, de fond și de formă; și cari pot fi invocate numai de anumite persoane în fața autorității competente.

Deosebirea între aceste trei categorii de acte este

în faptul că până când **actele inexistente** neavând o existență, o viață „ab ovo”, nu produc efecte nici în viitor, nici în trecut, nici chiar în prezent, cele **nule de drept există** de facto dar nu produc efecte juridice pentru că : „quod nullum est ab initio, nullus producit effectus”; iar cele **anulabile** pe lângă că au o existență, produc și efecte juridice însă nu pot fi anulate total sau parțial decât la cerere (sau din oficiu) și numai într-un termen strict prescriptiv.

Noua Lege administrativă nu amintește de acte inexistente. Dar aceasta se presupune, căci viciul care le lovește este atât de evident și în crasă conrazi-cere cu cele mai elementare norme legale și juridice, încât situația lor este clară. Materia nulităților e tratată în art. 159, 160 și 162 din noua lege.

Art. 159 declară **nule de drept** :

1. Actele și deciziunile tuturor organelor administrative locale, de tutelă sau de control, prin cari s'a hotărât asupra unui act în afară de competența organelor respective.

2. Actele oricărui consiliu deliberativ făcute cu călcarea dispozițiilor legale privitoare la constituirea și funcționarea lui.

3. Actele contrarii ordinei și siguranței publice, precum și cele făcute cu călcarea dispozițiilor legilor și regulamentelor în vigoare.

Cu alte cuvinte incompetența, activitatea contra siguranței publice și crasa ilegalitate: iată cauzele cari fac un act nul de drept.

După art. 160 sunt anulabile :

1. Actele făcute cu călcarea sau omisiunea formelor prevăzute de legi și regulament.

2. Cele încheiate de cei ce aveau fie ei personal, fie rudele sau afini lor până la al 3-lea grad inclusiv, vreun interes personal direct la încheierea actului, sau erau avocații sau însărcinații de afaceri ai celor cu care s'a încheiat.

3. Orice deciziune a vreunui consiliu deliberativ la care a luat parte vreuna din persoanele de mai sus afară de cazul când numărul necesar de membrii pentru funcționarea consiliului sau majoritatea legală, puteau fi obținute și fără a se ține seama de prezența sau votul acelor persoane.

Din textul destul de clar al acestor două articole reese că deosebire între actele nule ipso jure și cele anulabile este pur **cantitativă**. Căci până când sunt **anulabile** actele contra legilor și regulamentelor în vigoare, **nule de drept** sunt cele contrarii — în afară de legi și regulamente — ordinei și siguranței publice.

În legea de modificare a Comitetelor de Revizuire, din 1933, erau mult mai restrânse cauzele de nulitate și anulabilitate. În noua lege s'a realizat fericita idee de a amplifica și preciza aceste cauze, O altă fericită inovație a noii legi față de cea din 1929

este fixarea unui timp de prescripție pentru actele nule de drept. Până când în legea din 1929 acestea puteau fi revocate la ori ce epocă, în Legea modificatoare a Comitetelor de Revizuire cât și în noua lege administrativă acest termen este îngrădit. Și anume noua Lege stabilește că nulitatea de drept se poate invoca pe cale de acțiune sau excepțiune în termen de 10 ani, dela data actului. Iar anulabilitatea în 20 de zile libere dela comunicarea sau afișarea deciziei.

De aci reese că noua Lege a scos actele nule și anulabile din domeniul jurisdicțional imprimându-le un vădit și lapidar caracter de arbitrar prin fixarea acestui timp de prescripțiune.

Cât privește izvoarele nulității ale anulabilității, unul din principalele izvoare este **incompetența** celui ce a făcut actul. Cu alte cuvinte este nul sau anulabil actul făcut de un funcționar în afară de sfera de activitate fixată lui de către legiuitor.

Incompetența poate fi :

1. **Materială**, când actul trece peste atribuțiunile ce le are funcționarul într'o anumită materie.

2. **Teritorială**, când trece de circumscripția teritorială pe care are dreptul să lucreze funcționarul; de ex. : la căsătorie.

3. **Temporală**; mai puțin frecventă.

4. **Personală**, când cel ce a încheiat actul n'au avut și nici nu are competența. (G. Jéze : „**Principii generale de Drept Administrativ**”; N. Dascăvici : „**Nulitatea și revocabilitatea actelor juridice, administrative și politice**”).

Reproduc mai jos una din cele mai autorizate păreri relativă la actele inexistente și nule din punct de vedere al incompetenței :

„Actul administrativ făcut de un funcționar necompetent sau care nu-i investit în mod legal cu funcțiunea publică, în general **se** poate zice că n'are nici o valoare juridică, că actul trebuie privit ca **inexistent** (sublinierea mea, N. A.) din punct de vedere al interesului general. Cu toate acestea interesul terțiilor cere uneori ca asemenea acte să fie validate... În principiu însă un act administrativ este inexistent, când nu întrunește elementele de fapt pe cari le presupune natura sau obiectul actului și fără de care nu se poate concepe un asemenea act. **Actul nul**, din contră, întrunește aceste elemente necesare, dar este lovit de ineficacitate, căci violează o dispoziție legală”. (P. Negulescu, E. Boilă și G. Alexandrescu : „**Codul Administrativ**” (1929) : **Note și Discuții**, pag. 611, pct. 3.)

Nulitatea și anulabilitatea sunt în funcție — în mare parte — de forma actului. Cu alte cuvinte un

principal viciu al actului este viciul de formă. Vorbesc de acest viciu deoarece el survine foarte frecvent în redactarea actelor administrative. O neglijență de infimă importanță și iată rigidul formalism administrativ violat, iar actul : nul sau cel puțin anulabil.

În consecință pentru ca un act administrativ să nu fie lovit de nulitate sau anulabilitate trebuie să întrunească un complex de condițiuni, printre cari următoarele sunt absolut necesare :

a) **Actul să fie scris.** Trebuie neapărat să fie scris, căci numai astfel putem vorbi de un act, cu alte cuvinte, de existența unui act. Limba în care trebuie redactat actul esate cea românească. Legea nouă nu o declară expres, dar prin analogie putem aplica dispoziția art. 136 relativă la procesele verbale ale desbaterilor consiliilor județene, municipale, ale orașelor și ale comunelor rurale, în sensul că aceste procese verbale trebuiesc redactate în limba română. Putem deci aplica prin analogie această dispoziție la redactarea oricărui act administrativ.

b) **Actul trebuie să fie datat și semnat.** Această condiție este esențială căci datorită ei putem determina competența celui ce a întocmit actul.

Acestea sunt condițiunile absolut necesare și esențiale pentru existența unui act administrativ legal și juridic. Celelalte condițiuni ca : o redactare cât mai clară și corectă lipsa ștersăturilor, rosăturilor, adăugirilor suspecte, etc., pot lipsi. Ele nu se referă la actul viciat, ci denotă o oarecare lipsă de seriozitate la funcționarul elaborator.

Cât privește timpul de prescripțiune a atacării actului nul, art. 159 al. 4 stabilește că nulitatea de drept se poate invoca în zece ani dela data actului. Față de Legea modificatoare a Comitetelor de Revizuire, din 1933, care prevedea numai cinci ani, noua Lege măbind acest timp vine în ajutorul celor interesați la atacarea actului nul de drept precum și a autorităților, — deoarece de multe ori se întâmplă să se descopere nulitatea actului abea la mari intervale de timp. Dispoziția art. 341 din Legea Administrativă din 1929, după care nulitatea de drept se poate invoca la orice epocă, dădea un caracter prea vag și perpetuu prescriptibilității.

Cine poate invoca nulitatea de drept ?

Art. 159 spune că, pe cale de acțiune sau excepțiune, poate fi invocată nulitatea de drept, fie de administrație însăși, fie de organele superioare de tutelă și control, fie de orice persoană interesată, fie

din oficiu de instanțele sesizate de vreun litigiu în legătură cu actul respectiv. Mult mai precis și mai amănunțit decât în legea veche.

Anulabilitatea unui act se poate invoca conform art. 160, fie de administrație însăși, fie de organele superioare de control sau tutelă, în termen de 20 (în Legea Veche 15) zile libere dela comunicarea deciziei.

Deasemenea orice parte interesată va putea, în 20 zile dela afișarea deciziei să invoce anulabilitatea.

Diferența între actele nule de drept și cele anulabile, din punct de vedere al celor ce le pot invoca, constă în faptul că până când nulitatea de drept poate fi invocată și din oficiu de către instanțele sesizate de vreun litigiu, anulabilitatea nu poate fi invocată de aceste instanțe.

O dispoziție comună ambelor categorii de acte este aceea a art. 162 : „**Organele de control și tutelă, după competența lor, au drept să suspende executarea oricărui act sau deliberățiuni, care au intra în cazurile de nulitate, sesizând totodată instanța de drept**”.

Este o consecință aceasta, mai mult : un corolar al nulității actelor. După cum un funcționar care se află în cercetarea instanțelor de drept comun este suspendat din serviciu, tot așa și actele nule sau anulabile rămân suspendate, până la clarificarea litigiului.

În concluzie : noua Lege administrativă aduce un scurt, dar precis aport — fără lacune vădite — la vasta teorie a nulităților din domeniul administrativ. Cele câteva mici refușări aduse dispozițiilor Legii din 1929 și a Legii pentru modificarea Comitetelor de Revizuire, sunt deasemenea conforme timpurilor prin cari trecem. O lege Administrativă împreună cu întreaga administrație a țării trebuie să fie un complex plin de viață; să țâșnească seva din fiecare fibră a administrației românești. Căci numai o administrație plină de vitalitate poate ține piept unui adevărat uragan de înfăptuiri cari se cer în momentele prin cari trecem. Mai multă atenție la redactarea actelor administrative și nu va mai scârțâi rigidul aparat administrativ. Un impuls în bunul mers al administrației locale și un adevărat fior de viață va răsbate întreaga organizație administrativă a țării.

Finanțele locale.

La orice ocazie se repetă adevărul incontestabil că: „gospodăria administrațiilor locale este pendin-te de resursele lor financiare”. Se evocă această axiomă de mulțisor, însă pentru sporirea resurselor financiare nu s'a făcut nimic sau aproape nimic.

Față de gospodăria administrațiilor locale s'a aplicat și continuă a se aplica un sistem dezastruos, care împiedecă orice realizare, în special pentru ad-ministrațiile comunelor rurale lipsite de venituri.

Pe deoparte, se pun în sarcina comunelor și ju-dețelor o mulțime de cheltuieli ce cădeau și erau în sarcina Statului, dintre care amintim: Intreținerea percepțiilor de circumscripției și celor de agenție; Jandarmeria cu chirii de localuri pentru secții, pos-turi, locanți pentru jandarmi, cal pentru șeful de secție. Pregătirea premilitară cu contribuții pentru subcentre, centre, subinspectorate și inspectorate; cheltuieli sanitare; întreținerea rețelelor de șosele na-ționale trecute în sarcina județelor și a drumurilor județene trecute în sarcina comunelor, etc., etc.

De de altă parte scăderea și confiscarea sistema-tică a veniturilor administrațiilor locale în favorul Statului.

Promisiunile de degrevări fiscale ale partidelor politice, s'au realizat adeseori numai prin scăderea nemotivată a cotei adționalelor cuvenite administra-țiilor locale, cotele Statului menținându-se neschim-bate.

Astfel prin legea pentru modificarea unor arti-cole din legea pentru contribuțiunile directe din 1 Aprilie 1934 se reduce cota pentru adționalele cuve-nite comunelor și județelor, cu toate că aceste admi-nistrații aveau și până atunci venituri insuficiente.

Cota fondului comunal, unul dintre cele mai importante venituri ale comunelor și județelor, du-păce a fost redus în mod simțitor, ani de rânduri nu s'a plătit lăsându-se astfel goluri însemnate în buge-tele acelor administrații. Prin legea pentru înființa-rea cotei suplimentare de 2% pentru acțiunile și in-stituțiunile sanitare județene și comunale din 1 Apr. 1935, cota fondului comunal se reduce la suma de Lei 47,038.123.— din care nu s'a primit nimic și drept compensare urmau să se degreveze comunele de plata cheltuielilor sanitare. Cota fondului comu-nal nu s'a plătit, adționalele suplimentare s'au încasat, iar cheltuielile sanitare ale comunelor au rămas neacoperite. Legea administrativă actuală suspendă fără termen acordarea comunelor și județelor a co-telor cuvenite din fondul comunal.

Parte din adționalele pentru drumuri, înființate

prin Legea drumurilor din 22 Aprilie 1932, cu mo-dificările din Legea publicată în M. O. 272/1932 și reduse prin Legea modificatoare a Legii contribu-țiunilor directe din 1 Aprilie 1934, **sunt reținute în mod abuziv în favorul Statului și nevărsate comune-lor și județelor conform legii suscitată.**

Conform art. 29 din Legea drumurilor asupra salariilor se percepe o cotă adțională pentru dru-muri de 0.3%.

Produsul cotelor adționale se repartizează con-form art. 31 din suscitata lege 15% Ministerului Luc-rărilor Publice, 50% pentru drumurile județene și 35% pentru drumurile și străzile comunale.

Toate modificările legii din M. O. 272/1932 și 78/1934 nu au modificat repartizarea acestor cote adționale, și cu toate acestea comunele și județele nu au primit nici o sumă din cota de 0.3% plătită de funcționarii domiciliați pe teritoriul lor.

Iată dar o nouă confiscare de venituri în dauna comunelor și județelor.

Justificarea crizei prin care trece Statul, e ne-dreaptă, deoarece prin aceeași criză trec și adminis-trațiile locale.

Comunele și județele înțeleg greutățile prin care trece țara și înțeleg a face sacrificii: dovadă sub-scrierile importante la Imprumul de Inzestrare și Consolidare.

Ceace nemulțumește este procedura de a se pune sarcini noi administrațiilor locale contrarii legilor în vigoare și confiscarea tot atât de ilegală a unora din veniturile acestor administrații. Acest sis-tem demoralizează și știrbește autoritatea și demni-tatea Statului.

Atât cetățenii individual cât și unitățile admi-nistrative au dat în trecut suficiente dovezi de dra-goste de neam și fără prin sacrificiile și contribuțiile lor oferite cu sinceritate și spirit de înțelegere, și le vor oferi cu aceleași sentimente atunci când li-se vor cere în mod cinstit și sincer. Deaceea Statul să re-nunțe la metodele de mai sus și cu demnitate și cu-raj să ceară cetățenilor și administrațiilor locale contribuția lor la opera de inzestrare și consolidare a țării, prin noi impozite dacă ele sunt necesare și să se renunțe la metodele incompatibile cu autorita-rea și demnitatea lui.

Rezultatele vor fi mai bune de ambele părți. Statul va avea mijloacele de care are nevoie, fără a demoraliza și stânjeni opera de gospodărie locală.

Ionel V. Vlad.

PUBLICAȚIUNI OFICIALE.

Asociația generală a notarilor comunali din România.

No. 51/1936.

Prin hotărârea din 25 Iulie 1936, a Consiliului de Administrație, Domnul **Remus Ania**, notarul comunei Fratelia, a fost desărcinat din postul de casier al revistei „Administrația Română”, agendele de casier a revistei, fiind încredințate în mod provizoriu Domnului **Ioan Hașdău**, notarul comunei Cociuba Mare, p. **Tinca**, județul **Bihor**.

Domnii colegi sunt rugați ca în viitor, orice sume cuvenite fondului revistei, să le trimită exclusiv Domnului **Ioan Hașdău**.

Timișoara, 25 Iulie 1936.

Președinte : Secretar general :
ss. **G.H. MILENCOVICI.** ss. **R. ARON.**

Asociația generală a notarilor comunali din România.

Secretariatul general.

No. 22/1936.

R E Z U M A T .

din procesul-verbal No. II-1936, încheiat în ziua de 25 Iulie 1936 în ședința Consiliului de administrație și Comisia cenzorilor Asociației generale a notarilor comunali din România ținută în Timișoara în localul Prefecturii.

Se constată că majoritatea membrilor sunt prezenți.

Se verifică procesul-verbal încheiat în ședința ținută la București în ziua de 8—11 Maiu 1936.

Se aproabă raportul președintelui asupra activității sale, dezvoltată dela data de 9 Maiu 1936 și până în prezent.

Se hotărăște, ca în scopul clarificării gestiunii cărămizilor distribuite spre plasare în beneficiul Fondului căminului, să fie invitați toți foști și actuali președinți ai organizațiilor județene, ca în timpul cel mai scurt, dar cel mai târziu până la 15 Octombrie 1936, depunând gestiunea cărămizilor, să resti-

tue cărămizile rămase neplăstate și să depună contra-valoarea celor plasate.

Fără de acei Dni Președinți cari nici până la data fixată nu vor face destul îndatoririlor, Dl Președinte este autorizat să ia măsurile de lipsă, adresându-se Justiției.

Consiliul de administrație în urma constatărilor și propunerii făcute de către Comisia de cenzori desărcinează din postul de casier al fondului revistei „Administrația Română” pe Dl **Remus Ania**, serviciu de casier al revistei urmând a fi predat în mod provizoriu Dlui **Ioan Hașdeu**, casierul fondului general.

În urma plecării unui membru dela ședință, Consiliul nemai fiind în număr, restul obiectelor pu-se pe ordinea de zi urmează a fi discutate la ședința ce urmează a se ține în cursul lunei Octombrie a. c.

Vorumloc, la 29 Iulie 1936.

Secretar general,

R. ARON.

ASOCIAȚIA GENERALĂ A NOTARILOR COMUNALI DIN ROMÂNIA.

No 74/1935.

C O M U N I C A T .

Se aduce la cunoștința tuturor Dlor foști și actuali președinți ai organizațiilor județene, că în conformitate cu hotărârea No. 7 din 25 Iulie 1936 a Consiliului de administrație sunt invitați, ca până cel mai târziu la data de 15 Octombrie 1936 să depună gestiunea cărămizilor distribuite spre plasare în beneficiul Căminului, restituind cărămizile rămase neplăstate și depunând valoarea celor plasate.

Fără de acei Dni președinți cari nici până la această dată nu vor face destul îndatoririlor, prezidiul va fi nevoit ca în baza hotărârei de mai sus a Consiliului de administrație, să ia măsurile de rigoare.

Boeșca-Montană, la 10 August 1936.

Președinte,
Gh. MILENCOVICI.

Secretar general,

R. ARON.

Ședința Consiliului Asoc. Notarilor din jud. Brăila.

În ziua de 5 August anul 1936, s'a ținut în localul Prefecturii Județului Brăila, sub președenția Dlui **Ioan R. Chiru, Filipești**, ședința consiliului de administrație al asociației notarilor din jud. Brăila, la care a luat parte Dnii : **C. A. Rădulescu, Silistraru, Gg. Popa, Ianca, Vlad Hanu, Mircea Vodă, Petre Ștefănescu, General Poetașu, Neagu Mănăilă, Romanu, Neagu Turtoiu, Insurăței, Aurel Mateescu, Scorțaru Nou, Gheorghe Simion, Brăilița, Gh. Perșoiu, Nedelcu Chercea, Iordan Pătrașcu, Vădeni**, toți membrii în consiliul de administrație, precum și Domnii : **Traian Jipa, Lacu Sărat, Gh. Mocanu, Latinu și Gh. Munteanu, Ciora, Radu Vodă, cenzorii asociației.**

După cetirea dărei de seamă a președintelui cu privire la drepturile câștigate în urma stăruințelor depuse de asociație pe lângă forurile competente, prin noua lege administrativă, consiliul hotărăște a se aduce mulțumiri Dlui **Ministru Iuca**, care s'a dovedit un sincer sprijinitor al notarului comunal.

Deasemenea consiliul mulțumește Dlui **Eugen Stănescu**, Prefectul Județului și Dlui **I. Constantinescu**, șeful biurolui cont. comunale, pentru toată bună voința arătată față de notarii comunali cu ocaziunea aprobării bugetelor comunale, în care s'a prevăzut sume importante ca diurne acestora, potrivit noiei legi administrative, cum și pentru imparțialitatea cu care s'a propus Ministerului de Interne încadrarea notarilor din județul Brăila.

Consiliul mai hotărăște :

Acordarea unui ajutor de 2000 lei soției fostului notar **Mihalache Văsi**, decedat în Aprilie a. c.

Fixarea adunării generale pentru ziua de 12 Septembrie 1936.

Aprobarea cheltuelilor efectuate dela ultima ședință și până astăzi.

Recomandă fiecărui notar din județ a se face membru în cooperativa nou înființată în Brăila „Totul prin cooperatie”.

După terminarea ședinței, întregul consiliul și cenzorii au fost primit în audiență de Dl **Eugen Stănescu**, prefectul Județului, în care au primit mai multe instrucțiuni cu privire la aplicarea Legei Administrative.

Asistent.

Ședința dela 5 August 1936 a Consiliului de Admin.

Prezenți : **Ioan R. Chiru**, președintele consiliului, **Gh. Popa** și **O. A. Rădulescu**, vice președinți, **Vlad Hanu, Petre Ștefănescu, Neagu Mănăilă, Neagu Turtoiu, Aurel Mateescu, Gh. Simion, Gh. Perșoiu și I. Pătrașcu**, membrii în consiliu, **Gheorghe Munteanu, Traian Jipa și Gheorghe Mocanu**, cenzori.

Absenți : **Serban Oncescu și Zamfir Danciu**, membrii în consiliu.

Noi, membrii consiliului de administrație ai asociației notarilor comunali, filiala județului Brăila, întrunându-ne în ședința în localul Prefecturii astăzi dată sus arătată, conform convocării cu No. 77 din 1936, unde sub președinția Dlui **Ioan R. Chiru**, luând în discuție chestiunile dela ordinea zilei, în urma celor discutate, în unanimitate,

D E C I D E M :

1. Se ia cunoștință de darea de seamă a președintelui, cu privire la drepturile câștigate în urma stăruințelor depuse de asociație pe lângă forurile competente, prin noua lege administrativă și hotărăște a se aduce mulțumiri Dlui **Ministru Iuca**, un bun cunoscător al Administrației și un sincer sprijinitor al notarilor.

2. Ia cunoștință de sumele aprobate prin bugetele comunelor drept diurne de transport, locuință, încălzit, etc., acordate notarilor și aduce mulțumiri Dlui **Eugen Stănescu**, prefectul județului, cum și Dlui **I. Constantinescu**, șeful biurolui contabilității comunale, pentru toată sollicitudinea arătată față de realele nevoi ale notarilor județului Brăila.

3. Solicită Dlui Prefect al județului ca încadrarea notarilor să se facă ținându-se seamă de gradul de cultură, vechime, merite, etc., căutându-se ca fiecare să fie încadrat la comuna unde actualmente funcționează.

4. Solicită Dlui Prefect al județului, ca plata salariului notarilor să se facă fie prin delegații lor din fiecare plasă, fie prin Dni Pretori sau secretari ai preturilor respective, plata prin mandat postal întâmpinând o mulțime de neajunsuri.

5. Se va interveni către Asociația Generală în sensul că această filială nu poate să contribuie decât cu suma de 50 lei de fiecare membru pe an, aceasta potrivit hotărârei adunării generale din 5 August 1935, deoarece suma de 200 lei despre care se arată prin ordinul Ministerului de Interne cu No. 4534/936, e prea exagerată.

6. Se ia în discuție cererea Dnei **Sanda M. Văsi** soția defunctului notar **Mihalache Văsi**, dela comuna

Bertești de Jos, înreg. la No. 75 din 1936 și dispune a i se acorda din fondurile asociației a unui ajutor de 2000 lei, pentru acoperirea cheltuielilor ocazionale cu înmormântarea defunctului ei soț.

7. Se fixează adunarea generală ordinară pentru ziua de 27 Septembrie 1936, având la ordinea zilei chestiunile prevăzute în statute, cu adăugirea de a se lua în discuție chestiunea înființării unei banci a notarilor și înființarea unui ajutor reciproc de înmormântare.

8. În privința soldului suntem de părere ca din el să se acorde împrumuturi până la maximum două mii lei, plățibili în timp de trei luni și care se vor acorda de Dl Președinte sub grija căreia urmează încasarea.

9. Se ia cunoștință de înființarea cooperativei „Totul prin Cooperație” și se va stăruie pe lângă fiecare notar a se înscrie ca membru.

10. În privința transferării colegului **Gh. Popa**, hotărâm a se cere Dlui Prefect repararea acestei transferări.

11. Se aprobă facerea următoarea plăți :

a) Lei 350 Dlui **Radu Voiculescu**, ziarist din Brăila, speze de reprezentarea sa în adunarea notarilor comunali.

b) Lei 350 Abonament la ziarul „Ancheta”.

c) Lei 257 taxa a cinci telegrame expediate Prefecturii și Ministerului.

d) Lei 1900 Dlui **Gh. Popa**, speze ocazionale cu introducerea acțiunii de contencios referitor la transferarea sa.

e) Lei 1974 speze consiliului și cenzorilor la ședința de astăzi.

f) Lei 300 costul a diferite registre și imprimare procurate pentru asociație dela tipografia „Presa”.

Urmează semnăturile.

Conform cu originalul.

Președinte, (ss) **Ioan R. Chiru**.

Secretar (ss) **V. Hanu**.

Asociația generală a notarilor comunali din România.

Filiala Dâmbovița.

P R O C E S V E R B A L.

Anul 1936, luna Iulie 30.

Ședința ordinară a adunării generale ținută în Sala de Arme în Târgoviște. Membrii înscriși 138. Membrii prezenți 72. Membrii absenți 66.

Ședința s'a deschis la orele 11 sub președinția Dlui **Stelian Mărculescu**, notarul comunei Moroeni, președintele filialei asistat fiind de Dl **Ion Nițulescu**, notarul comunei Răcari, secretarul filialei și de Dnii **Vasile Stoica**, notarul comunei Văcărești, casierul

filialei și **Nistor Stoicescu**, notarul comunei Voinești, ca cenzor și raportor al comisiunii cenzorilor.

La ședință asistă Dl **N. Mănescu**, Sub-Prefectul județului Dâmbovița în calitate de Prefect girant, Dl Prefect **C. Dănescu** fiind plecat în concediu: Dl **Constantin Georgescu**, Pretorul plășei Pucicasa și Dl **Florin Vlădescu**, Pretorul plășei Târgoviște, cum și reprezentanții presei.

Subsemnații membrii ai Asociației Notarilor filiala Dombovița, toți notari activi din acest județ, ne-am întrunit în ședință ordinară în localul Salci de Arme, din orașul Târgoviște, în urma convocării ce ni s'a făcut de Dl Președinte al acestei filiale, cu circulara Nr. 8 din 20 Iunie 1936 pentru a discuta chestiunile cu caracter profesional prevăzute în ordinea de zi arătată și în sus zisa circulară.

S'a făcut apelul membrilor unde se constată că sunt prezenți un număr de 72 membrii din cei 138 membrii, deci este majoritatea absoluta prevăzută de art. 28 din statut, adică jumătate plus unul din numărul membrilor prezenți la curent cu plata taxelor și cotizațiilor.

Dl Președinte **Stelian Mărculescu**, declară ședința deschisă după care apoi luând cuvântul, aduce omagiu M. S. REGELE CAROL AL II-LEA pentru grija mare ce are privitoare la aparatul funcționăresc. Guvernului țării și Parlamentarilor cărora le exprima călduroase mulțumiri pentru solitudinea avută cu ocazia votării legii administrative pentru corpul notarilor, cărora a căutat să le ridice mult prestigiul lor autoritar, moral și material.

Salută în numele asociației pe Dl Sub-Prefect **N. Mănescu**, care cu toată buna voință în urma invitațiunii ce i s'a făcut, a luat parte la acest mic congres în numele Dlui Prefect și al Dniei Sale personal. Deasemenea saluta și pe Dnii Pretori și aduce mulțumiri pentru concursul dat în toate ocaziunile notarilor.

Vorbește apoi de drepturile și îndatoririle notarilor date prin noua lege administrativă, arătând ca deși prin lege notarul are dreptul la o îndemnizație de locuință, transport, iluminat și încălzit, dar s'a făcut o mare nedreptate, căci în bugetele comunelor din acest județ nu s'au aprobat sumele echitabile, deși unele comune au avut buna voință să înscrie în bugete odată cu votarea lor sume potrivite mijloacelor necesare, totuși autoritatea tutelară de aprobare Dl Prefect al județului nu a ținut cont de aceasta și a redus sumele votate de consiliile comunale, ceea ce nu corespunde nici principiilor de aplicare ale legii administrative, și nici nu se vine în ajutorul de trai al bietului notar, salariat destul de slab cu 1600-1900 lei lunar, — în care sumă se cuprinde bine înțeles și sporul familial. Față de această situație, notarul care urmează să se bucură de oarecare situație morală

și considerațiune în viața satelor noastre, spre a corespunde misiunii sale, cu acest modest salariu nu face fața unei celei mai elementare întrețineri a sa și a familiei sale. Din această cauză mulți dintre colegii duc o viață destul de grea și mulți sunt în imposibilitatea de a putea să vină la centru să-și arate pe față nemulțumirile lor.

Mai arată că înainte de votarea bugetelor comunelor Dl Președinte împreună cu o delegațiune din consiliul de administrație în ziua de 14 Maiu 1936 s'a prezentat D-lui Prefect al județului, căruia i-a adus la cunoștință în scris și verbal dreptul acordat notarului la indemnizație potrivit dispozițiilor art. 130 din legea administrativă. Dl Prefect ascultând cu buna voință doleanțele acestei delegații, i-a mulțumit și i-a dat asigurări că va avea grija ca notarul să-și primească drepturile ce i-se cuvin, ținându-se seama și de mijloacele bugetare ale fiecărei comune, că chiar acolo unde consiliul comunal nu va prevedea o sumă corespunzătoare, o va trece din oficiu. Cu ocazia votării bugetelor se constată că nu s'a adus întocmai la îndeplinire această promisiune, acordându-se notarilor indemnizații dela 100 Lei în majoritate, până la 500 Lei și prin excepție maximul 1000 Lei.

În consecință Dl Președinte Stelian Mărculescu, cere D-lui Prefect girant ca să ia măsuri și să dea dispozițiuni comunelor pentru a se căuta, pe ori ce cale, mărirea indemnizațiilor cuvenite notarilor conform cerințelor și a dispozițiilor date de Onor. Minister de Interne către Prefecții de județe, dispozițiuni care fixează cuantumul indemnizației notarului la 2000 lei pe lună, iar dacă girează mai multe comune până la maximum 4000 lei pe lună.

Dl Președinte Stelian Mărculescu trece apoi la încadrările notarilor care se face de prezent la Ministerul de Interne. Dl Sub-Prefect N. Mănescu răspunde că în adevăr Prefecturile au înaintat Ministerului tabloul de notarii din județ în scopul încadrării lor, dar că armonizarea salariilor se va face ulterior, prin legea armonizării salariilor ce se va vota în prima sesiune parlamentară.

Pentru a se manifesta deosebita considerațiune a filialei noastre față de autoritățile superioare, Dl Președinte al filialei declară ca președinte de onoare pe Dl Prefect al județului, vice-președinte de onoare pe Dl Sub-Prefect, iar ca membri de onoare pe Dnii Pretori ai plășilor din județ.

În amintirea decedaților **Titu Călinescu**, fost pretor în acest județ și **C. Mărinescu**, notarul comunei Cojasca, cere ca adunare să păstreze o clipe de reculegere în memoria celor dispăruți.

Dl Sub-Prefect N. Mănescu, luând cuvântul, aduce mulțumiri congresului atât în numele D-lui Prefect care în concediu și plecat din localitate — din care

cauza nu a luat parte la acest congres — cât și în numele D-sale personal, atât pentru cinstea ce li se face de a fi proclamați ca președinte de onoare și vice-președinte de onoare ai acestei filiale, cât și pentru discuțiunile asupra chestiunilor puse la ordinea zilei. Arată că s'a ținut socoteală la aprobarea bugetelor comunelor de soarta notarilor, dar din cauza altor chestiuni mai importante cum sunt apărarea pasivă, pregătirea premilitară, obligațiuni impuse prin lege, au influențat mult asupra prevederilor bugetare ce aveau comunele pe de o parte, iar pe de altă parte micile resurse bugetare la unele comune nu au putut permite a se prevedea sume mai mari ca indemnizații notarilor. Mai arată că speranța funcționarilor administrativi — care sunt cei mai slab plătiți față de alte ramuri de funcționari publici — va rămânea armonizarea salariilor ce se va înfăptui prin legea ce se va vota în sesiunea viitoare a Parlamentului. Anteproiectul acestei legi este deja întocmit de către o comisiune specială.

Dl Pretor **Constantin Georgescu**, Pucioasă, în numele pretorilor din acest județ mulțumește președintelui și congresului pentru alegerea ca membri de onoare ai filialei notarilor, asigurând pe notari de tot concursul D-lor și că pretorii vor fi totdeauna apărătorii prestigiului și revendicării drepturilor acestor funcționari, atât de importanți în administrația Țării, dar cere ca și notarii să-și face datoria.

Dl Președinte aduce la cunoștință că a venit în mijlocul nostru Dl **Piras Vasile**, notarul comunei Bileciurești, licențiat în drept, declarându-l membru de drept în filială.

Se dă cuvântul **Năstasescu Vasile**, notarul comunei Grovu, vorbind despre toate legile adm. puse până azi și despre drepturile notarilor cuprinse în aceste legi. Constată că legiuitorul a lăsat pe notar într'un mediu mediocru, atât ca salariu, indemnizație, gradații etc. și că până în prezent singurul notarul a rămas neîncadrat și fără gradații față de ceilalți funcționari.

Dl Președinte **Mărculescu** aduce mulțumiri presei în care vede un mare apărător în susținerea drepturilor corpului notarilor.

Dl **Virgil C. Dinu**, notarul comunei Colanul, vorbește despre drepturile și îndatoririle notarului și cere a se interveni locului în drept a se reveni la mutarea unor noari din comunele lor în alte comune.

Dl **I. Nițulescu**, notarul comunei Răcari, vorbește despre nedreptatea făcută cu privire la stabilirea indemnizației notarului, spunând că s'a lăsat indemnizația notarului pentru a se mări salariul primarului.

Dl **Iosif Negoescu**, notarul comunei Ulmi vorbește de notarul comunei în cariera administrativă și de salariul de mizerie ce-l primește.

DI Sub-Prefect **N. Mănescu**, plecând din mijlocul nostru, spune ca va face totul ca notarul să între în drepturile sale.

Intrându-se în ordinea de zi DI Președinte aduce mulțumiri Dlui **Stancu Bradisteanu**, Dlui **V. Ionescu Dârzău** și Dlui **G. Milencovici**, președintele asociației generale pentru concursul dat corpului nostru. Aduce la cunoștință că DI **Al. Comșia**, președintele asociației notarilor din diferite motive a demisionat din această calitate, consiliul alegând în locul său pe DI **Gh. Mi Iencovici**, care este un bun luptător și susținător al cauzei noastre.

După aceia citește darea de seamă a consiliului de administrație în care se cuprinde activitatea desfășurată dela precedentă adunare generală din 24 Iunie 1935, relevând munca depusă alături de membrii de consiliul de administrație al Asociației Generale cu ocazia votării legii administrative în care notarul este încadrat cu o stabilitate efectivă cu drepturi câștigate și respectate în parte, stăruind la Minister pentru acordarea stabilității notarilor. Adunarea generală aprobă întocmai aceasta dare de seamă, dând descărcare consiliului.

DI **Teodorescu Dumitru**, notarul comunei Frasinul, cere să se intervină locului în drept ca notarii mutați înainte de promulgarea legii administrative, să revină fiecare la postul său.

DI **Iosif Negoescu**, notarul comunei Ulmi, susține aceiași chestiune și cere a se interveni.

DI **Președinte Marculescu**, arată că s'a intervenit deja locului în drept, dar a primit răspuns, că aceasta se va face pe calea încadrării de către Minister în urma tablourilor primite dela Prefectură. Se va interveni din nou alături de reprezentanții asociației generale ca să se îndrepte toate greșelile făcute cu mutarea notarilor. Deci să se aștepte până la încadrarea notarilor.

DI **Popescu Ion**, notarul comunei Adâncea, vorbește despre rolul notarului în comuna rurală, despre dreptul lui la indemnizație unde spune că nu s'a ținut socoteală de notar față de funcționarii comunali, care unii au salariul peste 2000 lei lunar, iar casierii primesc și remiza, apoi unii primari primesc salariul de 3000 lei pe luna, etc., pe când notarul este plătit cu un salariu de mizerie și nici la indemnizații nu are drept, dreptul său fiind luat de alții.

DI **Dumitru Comșa**, notarul comunei Săcueni, vorbește tot despre salariu și indemnizațiile notarilor, care este destul de redus în raport cu munca ce depune pe tărâmul administrației rurale.

DI **Victor Ilinea**, notarul comunei Valea Voivozilor, cere să se intervenă prin DI Președinte pe lângă Minister asupra indemnizației de scumpete a funcționarilor dela comunele suburbane în care in-

tră și notarii, indemnizații pe care atât comunele cât și orașul nu vor să le plătească.

DI **V. Georgescu**, notarul comunei Principele Mihai, vorbește despre îndatoririle notarului în ceea ce privește petițiunile locuitorilor (art. 230 din legea administrativă), și cere să se intervină la Ministerul de Interne pentru a se fixa sau stabili tariful special pe de o parte, iar pe de altă parte să se ocupe despre regulamentul legii administrative pentru a se putea complecta unele lipsuri și da îndrumări din legea administrativă prin instrucțiuni.

Mai cere a se întreba Ministerul, care este situațiunea notarilor ne declarați stabili, înainte de votarea legii administrative.

DI **Președinte Marculescu** răspunde că asupra tarifului pentru petiții și acte ce notarii sunt obligați a le întocmi, nu s'a putut afla nimic până ce nu se întocmește regulamentul legii administrative și că va interveni locului în drept cerând informațiuni în acest scop.

Notarii care nu sunt declarați stabili înainte de promulgarea legii administrative potrivit dispozițiilor art. 133 din legea administrative, rămân sub-notari.

DI **Stoicescu Nistor**, notarul comunei Voinești, citește raportul comisiei cenzorilor pe care adunarea generală îl aprobă.

DI **Casier Vasile Stoica**, notarul comunei Văcărești, citește conținutul de gestiune al filialei pe 1935, după care adunarea da descărcare.

DI **I. Nitulescu**, notarul comunei Racari, secretarul filialei, citește proiectul de buget al asociației pe 1936, care se aproba întocmai.

Adunarea generală hotărăște ca, cotizațiunea notarilor către asociație să fie de lei 20 lunar, sau anual lei 240 în raport cu posibilitățile materiale ale notarilor, din care lei 100 anual să se verse asociației generale ca și în anii precedenți, iar lei 140 anual rămase pentru cheltuelile acestei filiale.

Se citește punctul 4 din ordinea de zi relativ la alegerea cenzorilor, adunarea alegând și reelegând pe D-nii **Nistor Stoicescu**, notar Voinești, **Gheorghe Dumitru**, Bolovani și **Marin Irimescu**, Podul Rizii, ca cenzori și pe DI **Popescu Ioan**, Adanca, **Teodorescu Dumitru** Frasinul și **Nastasescu Vasile**, Crovul, ca supleanți.

La punctul 5 din ordinea de zi DI **Pirus Vasile**, notarul comunei Bileiurești, este ales ca membru în consiliul de administrație în locul defunctului **C. Marinescu**.

Se suspenda ședința 10 minute și se ia în discuție votarea statutelor băncii notarilor ce urmează a lua ființa în acest județ Dâmbovița.

Se procedează apoi la alegerea membrilor în consiliu de administrație al băncii precum și a 2 dele-

gași care se îndeplinesc toate formalitățile necesare înființării acestei banci, la care adunarea hotărăște.

În consiliul de administrație al băncii se aleg pe pași astfel: Plasa Pucioasa: Dl **Stelian Marculescu**, notarul comunei Moroeni. Plasa Târgoviște: Dl **Comșa Dumitru**, notarul comunei Sacaeni. Plasa Titu: Dl **Vasile Georgescu și Nastasescu Vasile**. Plasa Gaesti: **Tutulescu Nicolae**, comuna Picior de Munte. Plasa Bilciurescu: **Dumitru Teodorescu**, Frasinul. Plasa Bogați: **Ionescu G.**, Butoiu. Plasa Ghergani: **Nitulescu Ion**, Racari. Plasa Voinești: **Parvan Diculescu**, Pietrari.

Dl **Victor Ilinea**, notarul comunei Voivozilor, dăruiește folosința casei sale din Târgoviște, Strada Prof. Radian Nr. 28, pe timp de un an spre a servi de sediul băncii notarilor. Aci va avea sediul și Asociația.

Se aleg trei cenzori și anume: **Pirus Vasile**, Biciurești, **I. Negoescu**, Ulmi și **Nicolae Dragusin**, Mircea Voda.

Supleanți cenzori: **Virgil Dinu**, Golanu, **Radu Stănescu**, Bilciurești și **Popescu Gavril**, Runcu.

Delegați cu facerea formelor: **Victor Ilinea**, Valca Voivozilor și **Nicolae Dragusin**, Mircea Voda.

Adunarea delega din sânul său pe Dl **Președinte Marculescu**, Dl **Secretar Nitulescu** și Dl **Pirus Vasile**, Vilciureși, pentru a merge la Ministerul de Interne cu o cerere semnată de toți notarii prezenți relativă la indemnizația locuința, transport, etc., spre a obține cuvenitele dispozițiuni și de a se interesa despre situația încadrării notarilor din județ.

Ne mai fiind nimic la ordinea zilei, Dl **Președinte** ridică ședința, mulțumind tuturor colegilor care a luat parte la aceasta adunare, căci „numai prin unire și solidaritate putem duce lupta mai departe pentru a se susține și revendica drepturile noastre câștigate”.

Propune și expediază telegrame de omagiu și mulțumiri M. S. **REGELUI CAROL AL II-LEA**, **Dlui Ministru de Interne** și **Dlui Stancu Bradisteanu**, **Președintele federației funcționarilor publici**, un **aprig susținător al cauzei noastre**, ceea ce adunarea încuviințează cu aclamațiune.

Drept care am dresat prezentul proces verbal. **Președintele adunării**, (ss) **Stelian Marculescu**.

Secretar, (ss) **Ion Nitulescu**.

Vice-Președinte, (ss) **D. Comșa**.

Asistenți: (ss) **V. Stoica**, **N. Stoicescu**.

BCU Cluj / Central Univers **Jurisprudență.**

Drept Administrativ.

66. PENSIUNILE DATORATE PÂNĂ LA PROMULGAREA LEGEI GENERALE DE PENSIUNI DELA 1925 SUNT DEFINITIVE ÎN SENSUL CA TITLURILE PRIN CARE AU FOST ACORDATE AU PUTERE DE HOTĂRĂRI JUDECĂTOREȘTI DEFINITIVE NEPUTÂND FI REFORMATE PE NICI O CALE. NU SE FACE DISTINCȚIE ÎNTRE DECIZIUNILE DE ÎNSCRIERE ȘI CELE DE RESPINGERE.

Prin art. 106 din legea generală de pensii așa cum a fost interpretat prin art. 7 al legii dela 3 Aug. 1931 se prevede că pensiunile dobândite în orice mod până la promulgarea legii generale de pensii dela 1925 sunt definitive în sensul că toate titlurile sau deciziunile prin care au fost acordate, existente la 14 Aprilie 1925, au putere de hotărâri definitive judecătorești, adică nu mai pot fi reformate pe nici o cale, deci nici pe calea apelului, cu excepție numai pentru hotărârile pronunțate asupra apelurilor declarate admisibile după data de 14 Aprilie 1925 până la promulgarea legii dela 1931, care sunt declarate valabile. Legiuitorul nu face nici o distincție, în această

privință între hotărârile date până la 14 Aprilie 1925 de înscrierea la pensii, deci drepturi pozitive și hotărârile de respingere, deci drepturi negative.

Având în vedere că prin decizia supusă recursului Curtea de Conturi a respins ca inadmisibil apelul făcut de recurent contra deciziei Nr. 2790/923 a Comisiei de Pensii, întemeindu-se pe dispozițiunile art. 106 din legea generală de pensii din 1925, a interpretat prin art. 7 din legea din 3 August 1931, texte care declară că au putere de autoritate de lucru judecat, și numai pot fi atacate în justiție toate titlurile și deciziunile prin care s'a recunoscut în prima instanță, dreptul de pensii.

Considerând că prin art. 106 din legea generală de pensii, astfel cum a fost interpretat prin art. 7 al legii din 3 August 1931, se prevede că pensiunile dobândite în orice mod până la promulgarea legii generale din 1925, sunt definitive în acest sens că toate titlurile sau deciziunile prin care au fost acordate, existente la 14 Aprilie 1925, au putere de hotărâri judecătorești definitive, adică nu mai pot fi revocate sau reformate pe nici o cale și deci nici pe

aceia a apelului.

Considerând că art. 7 din legea interpretativă dela 3 August 1931, este categoric în sensul arătat.

Că deci art. 107 nu are înțelesul că, au fost numai definitivitate deciziunile provizorii intervenite în baza Decretului Lege Nr. 217 din 17 Martie 1917, urmând cu aceasta să fie susceptibile de a fi atacate pe calea apelului. Legiuitorul din 1931 prin alin. 2 al art. 7 face o singură excepție și anume, numai în ce privește hotărârile pronunțate asupra apelurilor declarate admisibile după data de 14 Aprilie 1925, până la promulgarea legii de 1931, pe cari le declară valabile.

Considerând că asupra caracterului interpretativ al legii din 1931, nu poate fi îndoială, acest caracter reeșind din însăși termenii formali al textului care zice: „dispozițiunile art. 106 „se interpretă în sensul etc.”.

Considerând că caracterul esențial al legii interpretative este acela că produce efecte dela data dispozițiunei interpretate, de unde urmează, că interpretarea dată art. 7 că apelurile contra deciziunilor anterioare legii dela 1925 sunt considerate ca inadmisibile, nu este decât aplicarea principiului enunțat, care de altfel nu constituie nici un adaus la lege, care ar șterge caracterul de lege interpretativă legii din 1931.

Că astfel fiind și întrucât interpretarea dată de Curtea de Conturi în speță art. 106 concordă cu interpretarea de mai sus a legiuitorului, motivele de casare bazate pe violarea și greșita interpretare a art. 37, 107 din legea dela 1925 și art. V. din legea dela 3 August 1931, sunt neîntemeiate, respingându se totodată și aserțiunea făcută de recurent că numai deciziunile de pensii date până la 14 Aprilie 1925 care au înscris pe solicitant la o pensie — deci drepturi pozitive — au puterea de hotărâri judecătorești definitive — nu și acele hotărâri de respingere ca în speță — legiuitorul neînțelegând să facă această distincție și deci interpretarea art. 106 și art. 107 din legea dela 3 August 1931, făcându-se în acelaș fel pentru orice fel de hotărâri, de drepturi pozitive sau negative — hotărâri ce poate au puterea de hotărâri judecătorești definitive. (Cas. III, dec. 1954 din 30 Nov. 1934; Dos. 2033 din 1933; Președinția dlui Consilier C. Crăciunescu).

67. SALARIU. FUNCȚIONARI TRECUȚI DINTRUN SERVICIU ÎN ALTUL. ART. 66 al. 2 DIN STATUT CERE SA LI SE RESPECTE SALARIUL. Conform art. 66 al. 2 din Statutul funcționarilor publici, un funcționar poate fi trecut dintr'un serviciu în altul, dar cu respectarea dreptului de salariu.

Dacă în noua funcțiune salariul este mai mic, ne găsim în fața unui act administrativ de autoritate și

funcționarul are deschisă calea atunci în contenciosul administrativ.

Având în vedere că recurentul se plânge de violare de lege și exces de putere săvârșită de Curtea de Apel prin aceea că a condamnat precurent la plata diferenței de salariu, deși constată că decizia atacată este legală și prin ea nu a fost atinse și vătămăte drepturile materiale ale reclamantului, că în decizie nu se arată nimic cu privire la obiecțiunea ridicată, și anume că reclamantul trebuie să ceară mai întâi diferența de salariu și numai în caz de refuz ar fi putut avea acțiune în contencios, ceiace — susține recurentul constituie nemotivare;

Considerând că pentru a ajunge la soluția dată, Curtea de Apel constată că Ministerul de Finanțe a trecut pe reclamant din funcțiunea de agent de constatare clasa I-a în funcțiunea echivalentă de impiegat cl. I, ceiace motivează Curtea, potrivit art. 66 al. 2 avea dreptul a o face, el, putând fi trecut dintr'o funcțiune în alta, astfel că obiecțiunea reclamantului sub acest raport este nefondată și o respinge; că însă atunci când examinează cererea reclamantului din punctul de vedere al dreptului său de salariu, o găsește întemeiată și o admite constatând că reclamantul în calitatea sa de agent de constatare primea 5100 lei lunar, iar ca impiegat primește numai 4900 lei lunar;

Că astfel fiind Curtea de Apel nu a săvârșit nici o violare de lege și nici exces de putere, întrucât în conformitate cu art. 66, alin. 2 din legea Statutului Funcționarilor Publici, dacă un funcționar poate fi trecut dintr'o funcțiune în alta, aceasta însă nu se poate face decât cu respectarea dreptului de salariu, ori nici recurentul nu a constatat înaintea Curții de Apel, — ci numai în recurs — că intimatul primea în noua funcțiune un salariu mai mic ca cel avut anterior, astfel că tocmai prin această micșorare de salariu el a fost vătămăat în drepturile sale, ceiace constituie un act de autoritate și ca atare avea deschisă calea acțiunei în contencios, întrucât Curtea de Apel sub acest raport își motivează suficient deciziunea sa, nu poate fi vorba nici de nemotivare;

Că astfel fiind motivele de recurs sunt nefondate și recursul urmează a fi respins.

(Cas. III, dec. 1909 din 26 Noemvrie 1934; Dos. 2114 din 1933; Președinția dlui Consilier C. Crăciunescu).

68. PENZIUNE. TERITORIIL ALIPITE. ARDEAL.

Prin art. 103 din legea generală de pensii din 1925, legiuitorul impunând județelor și comunelor din teritoriile alipite obligațiunea de plăti pensiunile foștilor funcționari înscriși la pensie până la punerea în aplicare a acestei legi, s'a referit fără îndoială la acele pensii cari aveau a fi plătite dela

date anterioare punerii în aplicare a legii generale de pensii independente de momentul când ele au putut fi stabilite și lichidate, rămânând că numai pensiunile curgătoare de la punerea în aplicare a zisei legi să treacă în sarcina Casei generale de pensii.

Având în vedere că prin decizia atacată cu recurs Curtea de Conturi respingând apelul făcut de Casa Generală de Pensii a dispus ca această Casă să plătească pensiunea intimatului — azi în recurs — ca fost funcționar al prefecturii județului Hunedoara, iar nu județul la care a făcut serviciul pe motiv că în conformitate cu art. 103 din legea generală de pensii, numai pensiunile stabilite până la data de 1 Octombrie 1925, urmează a fi plătite și mai departe de comunele și județele respectiv, iar nu și cele stabilite posterior acelei date;

Văzând motivele de casare;

Având în vedere că recurenta se plânge de exces de putere și violarea art. 103 din legea generală de pensii din 1925, săvârșită de Curtea de Conturi, deoarece potrivit acestui text de lege, județele și comunele urbane au obligațiunea de a plăti pensiile înscrise până la punerea în aplicare a legii, rămânând ca pensiile celor ce vor fi înscrise posterior, ori în speță — susține recurenta — deși stabilirea pensiei intimatului s'a făcut în anul 1932 pe baza legii din 20 August 1929, totuși înscrierea sa la pensie urma să se facă pe ziua eșirei sale din serviciu — 1 Ianuarie 1919 — deci anterior datei de 1 Oct. 1925.

Considerând că prin art. 103 din legea generală de pensii din 1925 legiuitorul impunând județelor și comunelor din teritoriile alipite obligațiunea de a plăti pensiunile foștilor funcționari înscrise la pensie până la punerea în aplicare a acestei legi, s'a referit fără îndoială la acele pensii care aveau a fi plătite dela data anterioare punerii în aplicare a legii generale de pensii independente de momentul când ele au putut fi stabilite și lichidate rămânând ca numai pensiunile curgătoare dela punerea în aplicare a zisei legi să treacă în sarcina Casei Generale de Pensii;

Că astfel fiind în speță, înscrierii intimatului la pensie urmând a se face pe data eșirei sale din serviciu, la 1 Ianuarie 1919 — cum constată instanța de fond, deci la o dată anterioară datei de 1 Octombrie 1925, când legea a fost pusă în aplicare; ca atare pensia urmează să fie plătită conform art. 103 de către Prefectura Județului Hunedoara unde pensionarul a funcționat.

Că judecând altfel Curtea de Conturi a săvârșit exces de putere și a violat citatul articol de lege și deci motivele de casare fiind întemeiate, recursul urmează a se admite, a se casa decizia No. 272/933

a Curții de Conturi Secția IV-a și a se trimite aface rea aceleiași instanțe spre o nouă judecare.

(Cas. III. Dec. 1439 din 20 Septembrie 1935, dos. 2864/1933. Președinția Dlui Cónsilier Al. Peretz, magistrat asistent C. Dumitrache).

69. PENZIUNE. TERITRORII ALIPITE. BUCOVINA.

Legiuitorul permite accesul la beneficiile legii de pensii din 1925 și a funcționarilor aparținând provinciilor alipite cu condițiunea, ca aceștia să fi avut dreptul de pensie și sub fostele Legiuri. Dovada acestora încumbă petiționarului.

Având în vedere că recurenta se plânge prin acest motiv de exces de putere și violarea art. 98 din legea de pensii din 1925, fiindcă intimatului i s'ar fi putut recunoaște dreptul la pensie pentru timpul servit ca practicant fără salariu, numai dacă ar fi dovedit Curții de Conturi, că și sub legile străine în această situațiune avea drept la pensie;

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs se constată că Curtea de Conturi recunoaște intimatului în baza art. 98 din legea dreptul la pensie și pentru anul cât a servit ca practicant în Tribunalul Viena fără salariu să fără a se fi făcut atunci rețineri pentru pensie, sub rezerva depunerii cotelor ferente, valorificându-și în acest fel acel timp servit.

Considerând că potrivit art. 98 din Legea Generală de Pensii din anul 1925 și art. 172 din regulament, funcționarii și militarii proveniți din fostele state cărora au aparținut teritoriile liberate, precum și aceia cari au aparținut diferitelor Case speciale, dar cari au trecut în serviciul Statului Român și nu li s'a făcut rețineri, vor putea să beneficieze de dispozițiunile prezentei legi;

Că dacă legiuitorul permite accesul la beneficiile legii de pensii și funcționarilor aparținând provinciilor alipite n'o face decât că condițiunea ca aceștia să fi avut dreptul de pensie și sub fostele legiuri. lucru cerut expres de art. 192 din regulamentul legii și ca să fi făcut vărsăminte regulate pentru Casa de Pensii, vărsăminte ce s'a permis ca să completeze și ulterior ;

Că instanța de fond admițând intimatului să completeze reținerile și pentru anul servit ca practicant fără salariu, n'o putea face decât după ca aceasta ar fi dovedit în prealabil că și în țara sa de origină se bucura în acest răstimp de dreptul de pensie, aceasta și în baza principiului că cine alege un lucru este dator a-l dovedi;

Că interpretând astfel, Curtea de Conturi a violat dispozițiunile art. 98 din legea generală de pensii și 172 din regulamentul, fapt pentru care a pronunțat o deciziune casabilă, astfel că recursul urmează a fi admis și a se retrimite, prin consecință,

dosarul Curții de Conturi pentru o nouă judecată.
(Cas. III. dec. 230 din 7 Febr. 1934; dos. 1792/933; Președinția dlui V. Erbiccanu, Consilier; magistrat asistent d. C. Zotta).

70. PENSIUNE. TERITORIILE ALIPITE. BASARABIA.

Legiuitorul în art. 98 din Legea Generală de Pensii din 1925 permite accesul la beneficiul legii de pensii și funcționarilor aparținând provinciilor alipite cu condițiunea ca aceștia să fi avut dreptul la pensie și sub fostele legiuri.

Asupra recursului introdus de Casa Generală de Pensii contra deciziei Nr. 447 din 29 Iunie 1933 a Curții de Conturi Secția IV-a, prin care aceasta a admis apelul declarat de Chiril Mârzescu împotriva deciziei Nr. 11174/1931 a Comisiunii de Pensii Secția I-a, recunoscându-i cu începere de la 1 Aprilie 1931, dreptul la o pensie de 400 lei, în loc de 184 lei lunar cât i se recunoscuse prin menționata decizie, cu aplicarea art. 98 din Legea generală de pensii din 1925.

Spre a decide astfel, Curtea de Conturi după ce constată că în fapt apelantul a mai servit, pe lângă cei 17 ani, 4 luni și 28 zile, timp recunoscut de către Casa Generală de Pensii, încă 19 ani, 5 luni și 26 de zile, la Administrația Financiară Orhei sub statul rus; cciace face în total 36 ani, 10 luni și 24 zile, motivează drept că potrivit art. 98 din legea generală de pensii, apelantul urmează să i se calculeze pensia, ținându-se seama și de timpul servit sub statul rus;

Văzând motivele de recurs;

Având în vedere că prin acest motiv recurenta se plânge de exces de putere și violarea art. 98 din legea generală de pensii prin aceea că instanța de fond a recunoscut apelantului ca timp util la pensie și timpul servit sub dominațiunea rusă, 19 ani, 5 luni și 26 zile, fără ca aceasta să fi dovedit în prealabil că după legea rusă avea drept la pensie pentru acel timp;

Având în vedere că după cum rezultă din decizia Curții de Conturi, aceasta a recunoscut intimatului, conform art. 98 din legea generală de pensii dreptul de a i-se calcula pensia, ținându-se seama și de timpul servit sub statul rus 19 ani, 5 luni și 26 de zile, peste cciace i s'a recunoscut de către Casa de Pensii;

Considerând că potrivit art. 98 din legea generală de pensii, funcționarii și militarii proveniți din fostele state, cărora au aparținut teritoriilor liberate, precum și acei cari au aparținut diferitelor Case speciale, dar cari au trecut în serviciul Statului Român, vor putea beneficia de dispozițiunile legii generale de pensii, în condițiunile anume specifi cate prin lege;

Că din cuprinsul susmenționatului text de lege rezultă că legiuitorul permite accesul la beneficiul legii de pensii și funcționarilor aparținând provinciilor alipite cu o condițiune ca aceștia să fi avut dreptul de pensie și sub fostele legiuri;

Că, întrucât, în speță, Curtea de Conturi a recunoscut dreptul apelantului conform art. 98 din lege, la pensie și pentru timpul servit sub dominațiunea rusă, fără ca prealabil să fi stabilit dacă funcționarul a avut dreptul de pensie sub acele legiuri, în vigoare în timpul cât a funcționat sub acea dominațiune, a săvârșit un exces de putere, și a violat acest articol susarătat, astfel că recursul este admisibil și decizia sa casabilă;

Căci deci urmează să se retrimită dosarul de față Curții de Conturi pentru o nouă judecată.

(Cas. III. Dec. 2141 din 13 Decembrie 1935; Dos. 153/1934; Președinția dlui Consilier Al. Peretz).

71. NOTAR COMUNAL. VECHIUL REGAT. PENSIUNI.

Art. 77 al. e, din legea generală de pensii și art. 150 al. e, din regulamentul ei care statornicește că funcționarii cari au servit ca notari în comunele rurale din Vechiul Regat pentru tot timpul servit înainte de 1 Iulie 1908 fără rețineri au dreptul ca să facă vărsământul reținerilor pentru acest timp ca să poată fi calculat la pensie, nu se referă decât exclusiv la acei notari cari au servit în comunele rurale din Vechiul Regat.

Având în vedere că prin art. 77 al. e, din legea generală de pensii și art. 150 al. e, din regulamentul ei care desvoltă principiul fixat de legiuitor în menționatul text, se prevede că funcționarii cari au servit ca notari în comunele rurale din Vechiul Regat pentru tot timpul servit înainte de 1 Iulie 1908 fără rețineri, au dreptul ca să facă vărsământul reținerilor pentru acest timp ca să poată fi calculat la pensie.

Considerând că din cuprinsul acestor texte rezultă legiuitorul a acordat acest beneficiu de a vărsa reținerile pentru timpul servit fără rețineri pentru pensii, numai notarilor cari au servit în comunele rurale din Vechiul Regat și numai pentru timpul servit înainte de 1908;

Că întrucât în speță, recurentul a servit ca secretar și notar în comune rurale din Basarabia, urmează că el nu poate beneficia de acest text, cu atât mai mult cu cât legile și regulamentele de pensii ruse, aflate în vigoare în Basarabia până la data aplicării noului legii de pensii din 1 Octombrie 1925, nu dă drept pensie funcționarilor cari au ocupat asemenea funcțiuni, iar pe de altă parte, că art. 98 din legea generală de pensii nu acordă funcționarilor proveniți din fostele state cărora au

aparținut teritoriile liberate, drepturi mai mari decât funcționarilor din Vechiul Regat.

Că dar, Inalta Curte de Conturi, decizând că timpul de 7 ani servit de recurent ca notar comunal în Basarabia fără rețineri poate fi calculat la pensie, urmând ca să facă vărsământul reținerilor conform art. 77 menționat, prin aceasta cu exces de putere a violat textele de lege, așa că motivul de casare este fondat și recursul se admite cu 500 lei cheltueli de judecată fixate prin apreciere.

(Cas. III. dec. 893 din 9 Mai 1934; dos. 237/1933; Președinția dlui **Vesp. Erbiccanu**, Consilier; magistrat asistent d. **N. Nelepen**).

72. COMPETINȚA, PENSIUNI. REFUZUL DE A PRIMI REȚINERILE.

Instanțele de judecată instituite prin legile de pensii nu au competență să judece decât numai acele cereri, în cari părțile au efectuat deja vărsările pentru pensie Casei generale, iar nu și cererile în cari s'a refuzat însăși primirea reținerilor pentru pensie de către Casa Generală de Pensii, Impotriva unui asemenea act este deschisă calea contenciosului administrativ.

Asupra motivelor de casare, prin care recurentul susține că instanța de apel a făcut o rea aplicația legii și a comis un exces de putere atunci când a refuzat ca să-i adauge în calculul pensiei și timpul de 3 ani și jumătate dela 1 Iulie 1922 până la 31 Decembrie 1925 cât a servit la fondul bisericesc ortodox bucovinian, fiindcă această instituție i-a făcut rețineri pentru pensie, care sunt și astăzi la dispoziția Statului ca să le ridice și nu este drept ca din această cauză să sufere consecințele refuzului Casei Generale de pensii de a-i primi și socoti cote de rețineri.

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs se constată că ambele Comisii de Pensii au stabilit recurentului dreptul la pensie pentru 22 ani de serviciu fără însă a-i adauga și timpul dela 1 Iulie 1922—31 Decembrie 1925, adică 3 ani și 6 luni cât a fost plătit din fondul Bisericii Române din Bucovina, pe motiv că acest fond nu intră în prevederile legii generale de pensii dela 1925, nefiind vărsat Casei Generale de Pensii, recurentul nu poate pentru lipsa vărsării reținerilor, să solicite ca să i se adauge la pensie și acest interval de timp de 3 ani și 6 luni.

Considerând că operațiunea și efectuarea vărsării reținerilor pentru pensie este o chestiune de ordin administrativ care intră în atribuțiunile Casei Generale de Pensii ca autoritatea administrativă, și deci în cazul când Casa Penilor lucrează ca autoritatea administrativă și refuză, sau admite cererile

primind vărsarea unor asemenea rețineri, ea săvârșește un act administrativ de autoritate, care nu poate fi cenzurat decât de instanțele de contencios administrativ, iar nu de consiliu de administrație al Casei Generale de Pensii și de Curtea de Conturi ca instanță de apel.

Considerând că potrivit legii generale de pensii din 1925 cu modificările suferite ulterior, instanțele de judecată instituite prin legile de pensii nu au efectuat deja vărsările pentru pensie, Casei Generale de Pensii, iar nu și cererile în cari — ca în speță — s'a refuzat însăși primirea reținerilor pentru pensie de către Casa Generală de Pensii, fiindcă pentru aceasta recurentul are deschisă numai calea contenciosului administrativ iar nu calea prescrisă de legea de pensii;

Că astfel fiind și întrucât dar Curtea de Conturi nu a comis un exces de putere și nici o violare de lege atunci când a decis că nu poate obliga Casa Generală de Pensii ca să-i adauge recurentului la pensie și timpul pentru când Casa Generală de Pensii nu a primit reținerile, recursul este nefondat și urmează a fi respins.

(Cas. III. dec. 1698 din 3 Noembrie 1933; dos. 640/1932; Președinția dlui **Al. Peretz**, Consilier; raportor d. Consilier **Victor Popp**; Magistrat asistent d. **Gr. Ionescu**).

73. DREPTURI DE PENSIUNE STABILITE DEFINITIV ANTERIOR LEGEI DE PENSIUNI DIN 1 OCT. 1925 RESPECTAREA LOR. SIMPLE CERERI ANTERIOARE. REZOLVAREA LOR DUFĂ LEGEA DIN 1 OCT. 1935.

Art. 106 din legea generală de pensii respectă drepturile de pensie și recompensele dobândite în orice mod până la promulgarea legii generale de pensii din 1 Octombrie 1925, dar el nu privește decât pensiunile dobândite și stabilite în mod definitiv de pensionari, iar nu și cererile de pensii cari au fost în reduse de funcționarii publici români eșiți la pensie sub regimul actualei legi a pensiunilor, care urmează să fie rezolvate pe baza noii legi.

Asupra petiției de recurs prin care recurentul susține că Curtea de Conturi a făcut o greșită aplicație a art. 106, 110 din legea dela 1925 și 7 din legea dela 3 August 1931, atunci când i s'a respins apelul și a refuzat să-i adauge în calculul pensiei timpul de 3 ani, luni și 21 zile de liberă practică ca avocat mai înainte de a intra ca juriconsult al județului Caraș-Severin, precum și timpul de războiu dublu, deoarece Prefectura județului Caraș-Severin prin decizia No. 3408 din 1923 și 6641 din 1924, după intrarea sa în funcțiune, i-a recunoscut conform art. 4 respectiv 25 din statutul de pensii al jud. Caraș-

Severin, în vigoare până la data legii generale de pensii, dreptul ca în caz de pensionare s.-i se socotească dublu anii serviți ca mobilizat în războiul mondial, precum și dreptul de a i se adăuga și anii serviți ca avocat pe cont propriu.

Considerând că în conformitate cu art. 110 din legea generală de pensii, toate dispozițiunile din legi, regulamente și statute de pensii, precum și acelea din legi organice din tot cuprinsul țării, cari conțin dispozițiuni privitoare și la pensii, contrarii acestei legi, sunt și rămân abrogate;

Considerând că art. 106 din aceeași lege respectă într'adevăr drepturile de pensii și recompensele dobândite în orice mod până la promulgarea legii generale de pensii din 1 Octomvrie 1925 încă acest text invocat de recurent nu-și poate nici o aplicațiune în speță, fiindcă el privește numai pensiunile dobândite și stabilite în mod definitiv de pensionar, iar nu și cererile de pensie cari — ca în speță — au fost introduse de funcționari publici români eșiți la pensie sub regimul actualei legi generale de pensii, întrucât aceasta urmează să fie rezolvate conform acestei legi și nu pe baza statutului județean de pensii invocat de recurent. Considerând că recurentul nu poate pretinde că a dobândit în favoarea sa un drept, prin faptul că, Prefectura județului Caraș-Severin prin decizia No. 3408 din 1923 și 6641 din 1924 i-a recunoscut dublu anii de război și ca valabil pentru pensie și timpul profesat ca avocat pe cont propriu, deoarece fiind acele deciziuni numai confirmarea unor avantajii conferite prin art. 4 și 25 din Statutul de pensii al Județului Caraș-Severin, abrogat prin art. 110 legea generală de pensii, ele nu mai sunt operante și nu mai pot constitui pentru recurent un drept câștigat nici din cauza până la regularea drepturilor la pensie, pensionarul se găsește numai în situație de expectativă fără drepturi câștigate și mai cu seamă potrivit art. 1 și 2 din legea dela 2 Sept. 1920 și art. 4 din legea generală de pensii, cuantumul anilor de război nu se socotește dublu pentru pensie, decât numai dacă mobilizatul a fost înrolat în cadrele armatei române, ceace nu este cazul recurentului, fiindcă în fapt este necontestat că aceasta a fost mobilizat în timpul războiului în armata austro-ungară.

Că astfel fiind, recursul este nefondat și urmează a fi respins, fără a mai discuta și motivele referitoare la violarea celorlalte texte invocate prin petiția de recurs, întrucât această nu au fost dezvoltate de recurent.

(Cas. III. dec. 387 din 16 Martie 1934; dos 2515/1933; Președinția dlui Consilier **Al. Peretz**).

74. REFUZUL LA ÎNSCRIERE LA PENSIUNE A UNUI PENSIONAR CU PENSIUNE STABILITĂ DE STATUL MAGHIAR. ACT ADMINISTRATIV DE AUTORITATE. COMPETINȚA INSTANȚELOR DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV.

Refuzul Casei Generale de Pensii de a înscrie printre pensionarii Statului Român un pensionar cu pensia stabilită de Statul Maghiar constituie un act administrativ de autoritate, atacabil pe calea contenciosului administrativ, instanța de contencios fiind competentă și obligată să cerceteze legalitatea refuzului.

Având în vedere că prin motivul de casare recurenta susține că Curtea de Conturi dispunând trimiterea cererii de înscriere la pensie pe baza drepturilor stabilite în anul 1913 în Statul Ungar prin aceasta a săvârșit exces de putere, eroare gravă de fapt și a violat art. 1, 2 și 4 din legea dela 3 August 1931; că în dezvoltarea acestor motive, recurenta arată că greșit Curtea de Apel a dispus trimiterea la Comisiune de Pensii a cererii de înscriere la pensii pe baza drepturilor avute sub regim maghiar deoarece cererea era de competența Casei de Pensii; că în orice caz Curtea de Apel trebuia să stabilească dacă Casa de Pensii a fost în drept să refuze plata pe motiv că dreptul era prescris.

Având în vedere că din interpretarea și combinarea art. 1 și 6 din legea contenciosului administrativ, pe calea excepțională oricine se pretinde vătămat în drepturile sale printr'un act administrativ de autoritate făcut cu călcarea legilor și a regulamentelor, iar instanța de contencios investită cu judecare unei cereri îndreptată în contra unui atare act administrativ de autoritate este obligată să judece legalitatea unei cereri îndreptată în contra actului și în cazul când stabilește că actul este ilegal poate fi să anuleze actul fie să pronunțe daune civile până la data restabilirii dreptului vătămat.

Considerând că în speță obiectul acțiunii în contencios este refuzul — pretins de reclamant ilegal — al Casei Generale de Pensii de a-l înscrie printre pensionarii Statului Român cu pensia stabilită în anul 1913 de Statul Maghiar, refuz ce constituie un act administrativ de autoritate în sensul art. 1 din legea contenciosului administrativ.

Că în atare situațiunea de fapt și față de principiile de drept expuse Curtea de Apel trebuia să cerceteze legalitatea refuzului Casei de Pensii de a plăti pensia reclamată de intimat și anume în prim rând dacă art. 71 din legea generală de pensii din 1925 pe care se întemeiază refuzul Casei Generale de Pensii este aplicabilă în speță, și în caz afirmativ dacă vreuna din cererile făcute de intimat, deci și cea din 19

Iulie 1933, nu era introdusă în termenul legal de 5 ani, întrerupând astfel împlinirea prescripției.

Că Curtea de Apel refuzând să judece în fond acțiunea în contencios și restituind dosarul Casei Generale de Pensii, spre a rezolva cererea din 19 Iulie 1933 prin aceasta a săvârșit exces de putere și a violat textele menționate, astfel că motivele de casare fiind fondate, recursul cată a fi admis și deciziunea casată.

(Cas. III. dec. 1774 din 7 Noemvrie 1934; Dos. 1130 din 1934; Președinția dlui Președinte D. G. Lupu.)

75. PENSIUNI. COMPETINȚA.

Calculul și plata reținerilor sunt fapte de ordin administrativ, de atributul suveran al Casei de pensii supuse acțiunii în contencios.

Având în vedere că din această deciziune se constată că Comisiunea regională de pensii București prin deciziunea No. 538 din 1929 a recunoscut lui Petre Berha pentru 15 ani 10 luni și 2 zile de serviciu, cu începere dela 1 Ianuarie 1929 o pensie de bază Lei 860 lunar, — contra acelei deciziuni numitul a declarat apel pe motivul că nu i s'a luat în considerare și timpul de 9 luni 16 zile servit la Primăria Comunală Buzău, fără rețineri pentru pensie. Iar Inalta Curte de Conturi secția II-a, prin deciziunea No. 440 din 1930 i-a admis apelul obligând Casa generală de Pensii să primească reținerile pentru timpul de 9 luni și 17 zile specificat mai sus și a recunoscut numitului apelant pentru 17 ani serviți, cu începere dela aceiași dată o pensie pe baza de 920 Lei lunar;

Casa Generală de Pensii făcând recurs contra acelei deciziuni, această Inaltă Curte i-a admis casând decizia, trimițând apelul spre o nouă judecare motivul casării fiindcă Inalta Curte de Conturi nu este competentă să oblige Casa Generală de Pensii a primi reținerile, stabilind că atât calculul cât și plata reținerilor sunt fapte de ordin administrativ de atributul suveran al Casei de Pensii supuse acțiunii în contencios; apelul fiind judecat din nou de către Inalte Curte de Conturi în Secțiuni Unite, a fost admisă prin decizia No. 33-1932. în sensul celor hotărește și prin decizia No. 440 din 1930, care fusese casată;

Contra acestei deciziuni a declarat recurs Casa Generală de Pensii;

Având în vedere că potrivit art. 54 din legea reorganizarea Inaltei Curți de Conturi, dacă Secțiunile Unite ale acesteia, persistă în deciziunea de mai înainte partea interesată în acelaș termen poate face din nou recurs care se judecă de Curtea de Casație în Secțiuni Unite, care se va pronunța definitiv și trimite înapoi afacerea la Curtea de Conturi spre a se conforma întocmai;

Că întrucât în speță, Curtea de Conturi în Secțiuni Unite menținând deciziunea ce fusese casată de această Inaltă Curte, sunt aplicabile dispozițiunile art. 54 și urmează că recursul de față prin desesizare să fie trimis Secțiunilor Unite pentru judecată.

(Cas. III., dec. 223 din 7 Februarie 1934; dos. 1797/1933; Președinția dlui Vesp. Ebriceanu, Consilier; raportar d. Consilier P. Davidescu; magistrat asistent d. Const. Zotta).

INFORMAȚIUNI

Ecouri din presă.

Adunarea Generală a „Asoc. funcționarilor administrativi din Ardeal și Banat“.

Tg.-Mureș, 6 Sept.

Ieri dimineață, la ora 10, în sala festivă a palatului municipal din localitate s'a ținut adunarea generală anuală a Asociației funcționarilor administrațivi, de sub președinția d-lui dr. Petre Roșca, inspector general administrativ.

D. președinte Petre Roșca a citit raportul general despre activitatea și starea asociației pe anul 1935, care a fost un an de rodnică activitate. D-sa expune apoi realizările din timpul anului expirat. D. președinte a spus că pentru un moment, trei sunt problemele cele mai importante care cer soluționarea grabnică și anume :

1. Organizarea învățământului profesional superior și inferior, prin crearea de facultăți de științe administrative pe lângă universități — și de școli speciale, pentru personalul inferior de birou. Considerente de ordin superior național și de stat, militază categoric pentru înființarea primei facultăți de acest fel, pe lângă universitatea din Cluj; 2. Specializarea funcționarilor administrativi prin studii și practică făcute în străinătate, prin care să câștige orizonturi noi și o educație profesională independentă; 3. Organiz. rațională a muncii, care să faciliteze și să asigure bunul mers al serviciilor publice.

D-sa a anunțat apoi pierderea a 3 membri din asociație: **dr. Ioan Jileriu**, fost prefect de Târnava Mică, **dr. D. Frâncu**, directorul școlii de notari, și **Andreiași**, prefectul județului Odorhei. Asistența a păstrat un minut de reculegere.

A luat apoi cuvântul **d. D. Francisc Porubsky**, care a exprimat admirație pentru munca depusă de reprezentanții Asociației funcționarilor administrativi.

D. primar Dandea, a arătat munca administrativă locală; timp de 11 ani, sfătuind pe asistenți să fie pătrunși totdeauna de spiritul românesc, spirit de muncă și abnegație.

A urmat discuțiunea raportului.

S'a trimis următoarea telegramă **M. S. Regelui** :

„Funcționarii administrativi din Ardeal și Banat, întruniți în adunare generală, roagă pe Majestatea Voastră să binevoiască a primi expresiunea respectuoaselor omagii și a profundului lor devotament.

Președinte, **dr. Petru Roșca**”.

S'a mai expediat telegrame d-lor: **ministru D. Iuca**, **Virgil Ionescu-Dârzeu**, director general în ministerul de interne și **Stancu Brădișteanu**, președintele federației salariaților publici.

D-nii **Porubsky**, prefectul județului și **dr. Emil Dandea** retragându-se, au urmat propunerile d-lor: **dr. Stoica Ioan**, președintele secției asociației Cluj, care cere egalitatea pentru funcționarii comunali și județeni, cu ceilalți funcționari al Statului. **Dr. C. Pop Arad**, vorbește de chestie chiriilor funcționarilor care este o adevărată bătaie de joc, cerând ca chiriile să stabilească după condițiile locale. **Dr. Victor Rusu**, spune că funcționarii județeni și comunali sunt desconsiderați și scoși din cadre, prin noua lege administrativă. Propune că la avansări să li se dea și lor gradul de director el. I-a, și în fine carnetele de reducere pe **C. F. R. D.** **dr. Marina (Maramures)**, arată că funcționarii județeni nu pot ajunge

prin avansări în ministere. Insistă asupra redactării revistei și asupra scoaterii politice din administrație. **D. Ardeleanu (Turda)**, susține, că nu s'a făcut nici o îmbunătățire pentru funcționarii județeni și comunali. În aceeași ordine de idei vorbește și **d. Teodor Aldea (Târnava mică)**. **D. dr. Dumitru Barbu (Câmpia Turzii)**, cere salarii cari să dea posibilitatea de a trăi. În fine d-nii: **Herman Binder**, prim-pretor Mediaș și **Mihai Zeuca Satu-Mare**, au încheiat seria discuțiunilor, raportul general fiind admis cu aplauze unanime, fără modificare.

În seria conferințelor, prima a fost aceea, a d-lui subprefect de Blaj, **Traian Miza**, despre „**Idealismul nostru**”. A doua a fost aceea a d-lui **dr. Gr. Păltinea-nu**: „**Administrația și problemele naționale românești în regiunea secuizată**”. Conferențiarul propune: înțărirea elementelor românești; nici o numire de funcționar minoritar; desființarea compozitoratelor; interzicerea pentru ofițeri și chiar pentru funcționarii civili, de a contracta căsătorii mixte, chestia tratată de presa română, ca ziarul „**Universul**” și altele și care a cauzat mari neplăceri d-lui **dr. Eugen Munteanu** din Orăștie, bătut pentru că a arătat prin presă cazuri locale de căsătorii mixte.

Caz identic, dar fără bătaie, a suferit corespondentul „**Universului**” din Târgu-Mureș, pentru articolul „**Situația Românilor din orașul și județul Mureș**”, în n-rul 261, din 30 Septembrie 1935, la rubrica „**Anchetele noastre**”, pentru care a fost apostrofat verbal, și prin foile minoritare, ca „șovinist”. Conferențiarul mai propune: înlocuirea tuturor lucrătorilor minoritari dela industriile forestiere și exploatarea tutunului, cu români. Presa să se ocupe de această cauză zilnic cât și cât de dezvoltat. Să fie demascați trădătorii cari, la adăpostul cluburilor minoritare, laudă tot ce este unguresc și critică tot ce este românesc.

D. secretar Șt. Șerban a urmat cu conferința „**În unire este puterea**”.

S'a trecut la votarea bugetului pe 1936, stabilirea taxelor de membru în aprobarea contului de gestiune pe 1935.

S'a admis bugetului în sumă de 200.038 lei. Taxa de membru a rămas cea din trecut (120 de lei anual), iar contul de gestiune a fost aprobat.

Ședința s'a ridicat la ora 14 și 30 de d. președinte, care a mulțumit asistenței pentru prezența în număr atât de mare, și pentru concursul dat.

Apoi s'a dat o masă urmând ca la ora 16 să se viziteze expoziția Ligii Antirevizioniste de sub conducerea d-lui **prof. Emanoil Tr. Simțion**, care va da explicațiile necesare, printr-o conferință în sălile expoziției Ligii.

(„**Universul**” 9-8-936).

Intelectualul la sat.

În coloana de informații cu literă mărunță și cenușie a gazetelor, am citit cu mulțumire că d. X. licențiat în drept, a fost numit notar într-o comună din Covurlui. Nu este, desigur, primul titrat care se hotărăște pentru o slujbă modestă în lumea lipsită de confort a satelor noastre, de vreme ce atâția alții s'au făcut preoți sau învățători cu nădejdea că odată și odată tot vor răzbi spre târg. Căci trebuie s'o măr-turisim: numai nevoia și neputința de a birui în marea luptă ce se dă pentru căpătarea unui locșor în raiul slujbelor citadine, mână de cele mai multe ori pe titratul român la țară. Ați văzut vreodată un del-fin amețit aruncat pe țarm de talazurile furioase ale mării? ... Este în firea noastră orășenească să considerăm o așezare undeva departe de caldarâm și elec-tricitate, ca un surghiun; când în faptă, asta înseam-nă mult mai puțin decât isprava unui olandez care pornește în Borneo ori Filipine.

Dar numirea d-lui X. ca notar titrat, arată că problema șomajului nostru intelectual nu este, ca în alte părți, un cazan de fierbe fără supapă. Sunt, așa dar, încă atâtea posibilități de mâncat o pâine ono-rahilă, dacă intelectual român s'ar urni cu mai multă hotărâre spre lumea oropsită a satelor. Și ne întrebăm dacă nu cumva în mai puțin de un secol, toate buricele copiilor de țărani nu vor fi tăiate de moașe cu titluri academice; dacă agenții fiscali nu vor fi diplomați ai academiilor de comerț; și dacă șefii posturilor jandarmerești nu vor fi ofițeri cu anume pregătire juridică...

E drept că deocamdată, satul nu oferă intelec-tualului un mediu prielnic de viață confortabilă; dar nici intelectualul, în cele mai multe cazuri, nu se duce dincolo de bariera orașului ce ar fi hotărâtor pentru ridicarea vieții noastre rurale; amestecul adevăra-tei culturi cu înțelepciunea agramată a omului plecat peste brazdă. Noi suferim încă de o gravă prejude-cată cărturărească: aceea că un om cu studii liceale ori academice nu mai are ce afla dela cei cari nu deslușesc rosturile vieții din cărți ci din primenirile ei de la Adam încoace.

Domnul Rădulescu-Motru în cartea sa despre românism, scrie că intelectualul duce la țară dema-gogia și un personalism anarhic. Peste aceste două contagiuni morale, el mai adaogă una: imitația effi-nă în ceace orașul are mai deșert și mai caduc, luxul de suburbie. Așa se explică de ce toate satele din apropierea orașelor și-au lepădat porturile și obiceiurile cu mult înaintea celor mai depărtate. In-săși pătura conducătoare organizează acolo baluri ri-dicule pentru ca să dea prilej sătencelor să încalțe piele de antilopă peste călcâiul crăpat de muncă, și mănuși de ață peste mâna bătătorită de coada sapei. Oare n'am văzut noi, mai de mult, un gimnaziu rural

ai cărui elevi se deosebiau de foștii lor tovarăși cu care păzise porcii și oile, prin aceea că purtau mă-nuși de piele de câine nu mai jucau la horă și se rușinau de părinții lor proști, neciopliți la sport și la vorbă? ...
Ioachim Botez.
 („Curentul” No. 3071/1936).

RECENZII BIBLIOGRAFICE.

NICOLAE GH. DRAGOMIR: **Răspunderea Statului de daune.** București, 1935, în 8°, 133 p., cu o prefață de D-I EUGEN PETIT, Consilier la Inalta Curte de Casație și Justiție; Prețul: Lei 60.

Este o foarte reușită lucrare ce umple un gol în literatura noastră juridică. Autorul ei, doctor în Științe Economice și Politice dela Facultatea de Drept din București, magistrat, are meritul de a expune clar, concis și complect, într'un cadru atât de restrâns față de materia atât de vastă, o excelentă sinteză a doctrinei și jurisprudenței responsabilității Statului pentru daune. Dl Dragomir, a pătruns foarte bine doctrina și jurisprudența franceză și română intervenită în această materie, bogăția citațiunilor și trimiterilor dovedește o conștiințioasă elaborare și o perfectă stăpânire a problemelor tratate.

Expunerea D-lui Dragomir se împarte în trei părți: În cea dintâi D-sa tratează despre răspunde-rea Statului ca regulă generală, arătând textele de legi aplicate și aplicabile în materie, fundamentul răspunderii Statului de daune în sistemul legiuito-rului român, etc. Face apoi o paralelă între sistemul francez și român, criticând concepțiunea civilistă care domină materia în dreptul nostru și expunând teoriile foarte originale și de mare valoare socială elaborate de către Consiliul de Stat francez și doctrină.

În partea a doua expunerii, autorul enumeră actele față de care răspunderea Statului la daune este contestată și anume **actele de guvernământ** și cele cu **caracter militar**. În ce privește **actele judecătorești**, autorul arată că în sistemul nostru legislativ nu există nici un text care să angajeze răspunderea Statului la daune pentru asemenea acte.

În partea a treia se arată care este **procedura** valorificării daunelor în contra Statului, parte emi-namente utilă pentru profesioniști, căci aci se găsesc expuse în mod practic regulile de competență, excep-țiunile ce tind a exclude responsabilitatea Statului, probațiunea, executarea hotărârilor judecătorești obținute împotriva Statului, etc.

Volumul D-lui Dragomir, bogat în jurisprudențe, mai conține și o tablă analitică a materiei care înles-nește căutările și care dovedește că autorul pe lângă bogăția teoriilor expuse nu a neglijat nici exigențele practice făcând astfel din lucrarea sa un mic manual util practicienilor.

Ne alăturăm deci la călduroasele aprecieri din prefața Dlui Consilier Eugen Petit și recomandăm lucrarea Dlui Dragomir juriștilor care se interesează de problemele atât de interesante și originale ale Dreptului Administrativ. Dr. EMIL BOTIȘ.

Adunarea generală a asociației notarilor județului Satu-Mare

— Realegerea d-lui AUREL BRETAN în fruntea comitetului de conducere. —

BAIA-MARE, 31. — Duminecă, a avut loc, în orașul nostru, adunarea generală ordinară a asociației notarilor comunali din județul Satu-Mare, prezidată de d. Aurel Bretan, realizator al multor înfăptuiri românești, la frontieră.

Din partea centralei asociațiunii generale a participat d. Dr. I. Stoica, secretar general al prefecturii județului Cluj și președintele notarilor comunali din Ardeal și Banat, iar din Maramureș d. Dr. I. Câmpianu, din Sighet.

ORDINEA DE ZI.

La orele 10, în sala teatrului orășeneesc din localitate, până la ultimul loc ocupată de notarii și subnotarii județului ca și de un mare număr de cetățeni care apreciază la justa ei valoare constructivă activitatea celor mai modești slujitori ai administrației, s'a deschis adunarea generală ordinară, onorată cu prezența d-lor Dr. Octavian Ardeleanu, prefectul județului, Dr. Octavian Pop, secretarul general al prefecturii, Dr. Emil Coconeți, director financiar al județului, Alexandru Pop, directorul prefecturii și profesor Aurel Sântion, șeful serviciului cultural de pe lângă prefectura județului Satu-Mare.

După facerea apelului nominal, a urmat — într'o succintă expunere — raportul d-lui Aurel Bretan președintele asociației, care (este demn de relevat) a insistat asupra realizărilor notarilor județului nostru, multe din înfăptuirile ce-i aparțin personal d-sale fiind puse exclusiv în sarcina comitetului de conducere.

S'a aprobat apoi contul de gestiune pe anul financiar 1935-1936, vutându-se bugetul pe anul financiar 1937-1938.

CĂMINUL NOTARILOR.

O frumoasă inițiativă și care s'a dovedit mai fericită decât problema fondului de ajutor și pensiiune a subnotarilor, care a eșuat (din cauza d-lui prefect?) este cea a creierii unui cămin al notarilor județului Satu-Mare.

Avându-se în vedere marea importanță a acestei chestiuni e necesar să insistăm asupra totalei înțelegeri pe care au dovedit-o unanimitatea membrilor

asociației, primind cu entuziasm sănătoasa propunere merită s'aducă prin realizarea ei un folos real notarilor, mai ales atunci când eforturile anilor de muncă asiduă și surplusul energiei consumate în prestarea datoriei își vor pretinde necesara odihnă.

Ceeace nu trebuie însă, ușor trecut cu vederea, este tocmai explicabilul gest al d-lui Dr. Stoica, acest încercat coleg, care în cuvinte bine simțite a lămurit importanța capitală a unui asemenea cămin, fiind meritat răsplătit cu nesfârșite ropote de aplauze.

După realegerea vechiului comitet, în frunte cu d. Aurel Bretan, a urmat un banchet în restaurantul „Ștefan Vodă”.

„Ecoul” (Arad) 2.9.36.

High.

POȘTA REDACȚIEI.

D-lui Notar Gr. Câmpianu, Iapa (Sărăsău), p. u. Sighet. Ca urmare la articolul Dvs intitulat „Legea Numelui” publicat în No. 8/1936 al Revistei, vă rugăm a lua contact cu Dl Nemeș Vasile, funcționar la Notariatul Ulmeni (jud. Sălaj). Vă felicităm pentru inițiativa Dvs frumoasă și patriotică care începe să dea roade.

D-lui Nemeș Vasile funcționar la Notariatul Ulmeni (jud. Sălaj). Formularele în chestiune le găsiți la „Librăria Românească” din Sighet (jud. Maramureș). Adresa Dlui Notar Gr. Câmpianu e cea de mai sus.

D-lui M. F. Grigoriu, Președintele Asociației Notarilor Comunali din Județul Iași.

Vă mulțumim pentru aprecierile Dvs inimoase și interesante sugestii cu privire la redactarea revistei noastre. Propunerile Dvs. vor fi examinate și adoptate în limita posibilităților.

Articolul Dvs curajos și plin de o nobilă dorință de a purifica unele moravuri condamnabile ce persistă încă în administrația comunelor noastre infectate de politicianism, se va publica în numărul viitor al revistei, dat fiind aglomerarea materialului, pentru acest număr, prin articole sosite la redacție înainte de articolul Dvs.

Dlui Florian Anghel, notar, Președintele Asociației Notarilor Comunali din Județul Alba. Notariatul Șard, p. u. Ighiu.

La adresa Dvs No. 795/936 să comunicăm că am luat dispoziții să vi-se trimită Revista dela No. 10/1935 până în prezent.

Dlui Em. Manta, notar Turcinești, Gorj. Articolul Dvs asupra atribuțiunile notarilor în trecut cu privire la actele sub semnătură privată, va apărea din lipsa de spațiu în numărul viitor.

Dlui Aurel Pop, notar, Teiuș. Scrisoarea Dvs a fost înaintată Caseriei, care va răspunde.

Redacția.